

Waldemar Antoni Kozłowski

Zasłużeni Chełmianie
dla
Kultury Fizycznej i Turystyki

Słownik Biograficzny
Część Trzecia

*- książkę dedykuję żonie Marii i dzieciom
z podziękowaniem za cierpliwość dla
mojej bezinteresownej i pracowitej
pasji autorsko – wydawniczej -*

Chełm 2017

***„Cokolwiek Ojczyzny się tyczy
Od niepamięci uchronić”***

Statut T-wa Przyjaciół Nauki 1800

Copyright by Waldemar Antoni Kozłowski

Projekt okładki – Waldemar Antoni Kozłowski

www.waldemarkozlowski.pl – (autora)

Google – Waldemar Antoni Kozłowski

Opracowanie graficzne tabel-zdjęć – Tomasz Witos

Wydawca – AUTOR

Drukarnia – F.U.H. J.M. Bakun; Chełm; ul. Lwowska 13 H

ISBN : 978 – 83 – 933759 – 5 – 0

Sponsorzy:

Gospodarstwo Rolne Ewa i Gabriel Zembrzyccy – Łowcza, gm. Sawin

Usługi Archeologiczne – Stanisław Gołub

Sklepy Majster – Wiesław Jarmulski : ul. Lwowska 16 i Al. J. Piłsudskiego 28

Spis treści :

Od Autora	5
-----------------	---

Biografie:

Lucjan Chwedorczyk	7
Maria Kurowska – Wirska.....	9
Rafał Łobodziński.....	11
Marian Malec.....	13
Czesław Maldachowski.....	24
Stanisław Podlewski.....	26
Edmund Prost.....	28
Jan Puchowski.....	29
Mikołaj Talanda.....	30
Feliks Turewicz.....	32
Mieczysław Więckowski.....	34
Eleonora Wojtaszek.....	37
Antoni Sławomir Ziarkowski.....	39

ANEKSY : afisze sportowe i kulturowe.....	41
---	----

- afisze piłkarskie: lata 1922 – 1939.....	42
- afisze piłkarskie 1946 rok.....	46
- afisze sportowe: z okresu II RP.....	47
- afisze kulturowe: lata II RP.....	48
- afisze piłkarskie: ciąg dalszy 1948 rok.....	53
- tenis ziemny – korty 1934 rok.....	55

Od Autora

Zasłużeni chelmianie dla kultury fizycznej i turystyki, Słownik biograficzny, Część trzecia – to kolejna moja pozycja książkowa.

Szczegółowa analiza pozwoliła mi wybrane jednostki zaliczyć do grona – zasłużonych. Podkreślić należy, że czasy w których żyli i działali były trudne, politycznie i militarnie, jednak zawsze patriotyzm wyznaczał im potrzebę działania.

Książka zawiera biogramy – zasłużonych – organizatorów życia sportowego i ruchu turystycznego, związanego z Chelmem urodzeniem bądź działalnością. Będą wśród nich: nauczyciele, trenerzy, zawodnicy, lekarze, działacze licznych klubów-organizacji sportowych i turystycznych.

Wśród prezentowanych postaci znajdą Państwo sylwetki osób już nieżyjących. Niektóre nazwiska były wymieniane w nielicznych publikacjach prasowych, ale większość to społecznicy szerzej nieznani.

W pamięci młodego pokolenia zapisali się jako pasjonaci kultury fizycznej i turystyki, często wspierający własnymi środkami finansowymi działalność sportową i turystyczną, liczne grupy młodzieży.

Wydawnictwo to, będzie szeroko promowane w lokalnych oraz regionalnych mediach, i wzbogaci historiografię regionalną i ogólnopolską – w ten sposób, oddamy im hołd i uchronimy fakty od zapomnienia.

**Odnalazłem też wiele kultowych dla historii sportu Chelma afiszy i proporzyczków – prezentuję je w aneksie.
Zidentyfikowałem też położenie kultowych kortów ziemnych z 1934 r.**

BIOGRAFIE

B I O G R A F I E

Lucjan Chwedorczyk stoi piąty od lewej – KS ZZK „Kolejarz” Chełm 1946 r.

LUCJAN CHWEDORCZYK (1918 – 2012)
- piłkarz, działacz sportowy

Urodził się w Chełmie 16 października 1918 r. w kolejarskiej rodzinie – syn Demetriusza i Marii Dąbrowskiej. Edukację zdobywał w Chełmie. Uzyskał uprawnienia zawodowe do pracy w PKP (w warsztatach, wagonowni, parowozowni itd.). Wpływ na jego dalsze wychowanie miały rodzinne tradycje kolejarskie – mieszkał przy ul. Bydgoskiej w Chełmie, na tzw. Górnej Dyrekcji.

Piłka nożna stała się jego pasją. Jako chłopak od najmłodszych lat kopał – grał w piłkę na podwórku, dalej w drużynie dzielnicowej, następnie w drużynie kolejowej młodzieżowej-trampkarzy.

W trakcie pracy zawodowej na kolei-PKP, został członkiem Kolejowego Przysposobienia Wojskowego – KPW. W wyniku czego został reprezentantem drużyny sekcji piłki nożnej pierwszego w Chełmie Robotniczego Klubu Sportowego Kolejowe Przysposobienie Wojskowe **KS KPW**, przy PKP Chełm, powołanego w 1929 r. w Chełmie. **W latach 1929 – 1939** był działaczem i piłkarzem KS KPW Chełm, dlatego brał udział w rozgrywkach piłkarskich: ligi chełmskiej, L.OZPN, ligi DOKP Lublin oraz turniej zwierzchniego Okręgu Radomskiego DOKP.

Z chwilą wybuchu wojny w 1939 r. jako członek KPW, brał udział w obronie Chełma – zawodowo dalej był związany z PKP. Następnie w okresie okupacji działał w tzw. chełmskiej konspiracyjnej grupie sportowej. Grał też jako zawodnik w 3-meczach w drużynie Chełma z okupacyjnymi wojskowymi drużynami niemieckimi stacjonującymi w Chełmie – w 1941 r. 2-mecze i w 1943 r. 1-mecz.

Po wyzwoleniu od lipca 1944 r. był w grupie działaczy-kolejarzy ZZK reaktywującej powojenną piłkę nożną w Chełmie i w okręgu Lubelskim oraz powojenny sport robotniczy w Chełmie i w powiecie chełmskim.

Na przełomie 1944 – 1945 był w grupie powołania przy PKP, Klubu Sportowego Związku Zawodowych Kolejarzy „Kolejarz” Chełm (**po wyzwoleniu jednego z pierwszych i najlepszych w Lubelskim OZPN**) i do jego rozwiązania w 1955 r. był najlepszym jego zawodnikiem. W latach 1953-1955 równolegle był też zawodnikiem KS „Start” Chełm.

Dnia 20 sierpnia 1955 r. był w grupie założycielskiej KS „Chełmianka” Chełm a przy nim drużyny piłki nożnej. Po przejściu w tzw. stan spoczynku piłkarskiego, prowadził grupę trampkarzy i był przez pewien okres w komisji do spraw wyszkolenia i dyscypliny w KS „Chełmianka” Chełm. Zawodowo (*aż do emerytury*) był związany z PKP i działalnością w Związku Zawodowych Kolejarzy w Chełmie.

Był współtwórcą ruchu piłki nożnej w Chełmie i regionie od 1929 r. Wraz z Kolejarzem osiągnął największe sukcesy dla chełmskiej piłki nożnej, na boiskach krajowych – nieosiągalnych do chwili obecnej. Był zaliczany do najlepiej technicznie wyszkolonych zawodników i najczęściej strzelających gole.

Piłka nożna dała mu status społeczny. Był żonaty i miał dzieci.

Zmarł 4 stycznia 2012 r. i został pochowany na cmentarzu komunalnym przy ul. Mościckiego w Chełmie – był ostatnim z wielkich (**przeżył 94 lata**) który reprezentował **romantyczno-narodowowyzwoleńczy folklor futbolu**, zanikły wraz z rozwiązaniem KS ZZK „Kolejarz” Chełm wiosną 1955 r.

PS – (należałoby wspomnieć tu sylwetkę jego syna Wojciecha)

Wojciech Chwedorczyk (.... –) był pracownikiem Miejskiego-Powiatowego Ośrodka Sportu Turystyki i Wypoczynku po zmianach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Chełmie – który mieści się na terenie obiektów sportowych Miejskiego Stadionu przy ul. Pułku Szwoleżerów 15a w Chełmie.

Jako pracownik M-POSTIW – MOSIR był – magazynierem, wypożyczającym sprzęt rekreacyjny, turystyczny i sportowy (zimowy i letni), organizował imprezy dla wszystkich zimą i latem, właściwie opiekował się wszystkim co było na stadionie – ale przede wszystkim był wychowawcą i przyjacielem dzieci – które chętnie przebywały na obiektach sportowych stadionu i słuchały jego rad. Ostatnio *po zdobyciu dyplomu instruktora* zaangażował się w popularyzację kometki w Chełmie i w powiecie jako dyscypliny sportowej.

Źródła:

- informacje z dawnych spotkań koleżeńsko-towarzyskich z Lutkiem i jego synem Wojciechem.
- patrz też moja książka pt: *Dzieje piłki nożnej w Chełmie w latach 1919 – 2010.*

MARIA KUROWSKA – WIRSKA (1903 – 1940)

**- nauczycielka, działaczka oświatowa i ZNP,
organizatorka wycieczek dla dzieci,
społeczniczka**

Urodziła się 25 marca 1903 r. w miejscowości Kryłówka na Podolu, w rodzinie wyznania rzymsko-katolickiego o tradycjach patriotyczno-narodowych. Była córką Zygmunta i Juli z Czerniachowiczów.

W 1920 r. ukończyła **7-klas gimnazjum** w Żytomierzu – tu poznała język rosyjski i Rusiński. Tu też zaczęła interesować się zawodem nauczyciela. W wyniku czego została zatrudniona w Inspektoracie Szkolnym w Łucku jako nauczycielka – jej pierwsza praca obejmowała okres od 15 grudnia 1920 r. do 31 lipca 1921 r. nauczania w Publicznej Szkole Powszechnej w Hołodyńcy. Następnie uczyła od 1 sierpnia 1921 r. do 15 grudnia 1923 r. w Publicznej Szkole Powszechnej w Czebeniu. Dalej podnosiła swoje kwalifikacje do przyuczania zawodu nauczyciela – interesowały ją też wycieczki.

W 1922 r. otrzymała świadectwo z egzaminu uzupełniającego wykształcenie nauczyciela do nauki w szkole. Dalej uczyła w następujących szkołach: od 15 grudnia 1923 r. do 31 sierpnia 1924 r. w Publicznej Szkole Powszechnej w Czebeniu (*jako nauczyciel stały*); od 1 września 1924 r. do 30 kwietnia 1930 r. w Publicznej Szkole Powszechnej w Romanowie i od 1 maja 1930 r. do 31 sierpnia 1931 r. w Publicznej Szkole Powszechnej w Jagodzinie – Rymaczach.

W dniu 6 marca 1928 r. po egzaminach posiadała kwalifikacje stawiające ją w gronie wykwalifikowanych wzorowych nauczycieli.

Dalej się doksztalcając w 1929 r. ukończyła WKN – Wyższy Kurs Nauczycielski trwający w okresie od 1 września 1928 r. do 30 czerwca 1929 r.

w grupie przedmiotów **geograficzno – przyrodniczych** uprawniający ją do nauki w szkołach średnich.

W sierpniu 1931 r. przenosi się do pracy w Inspektoracie Szkolnym w Chełmie jako nauczyciel do nauki – języka polskiego, przyrody i geografii.

Dnia 1 września 1931 r. rozpoczyna swoją pierwszą pracę w Chełmie jako nauczyciel języka polskiego, przyrody i geografii w 7-Klasowej Publicznej Szkole Powszechnej Nr 2 w Chełmie – jako stały nauczyciel, była też dobrze oceniana w pracy. Była etatową nauczycielką szkoły Nr 2, aż do wybuchu wojny w 1939 r. Zaczęła też poprzez różnego typu organizowane wycieczki propagować i poszerzać wiedzę przyrodniczo-geograficzną okolicy i kraju wśród swoich uczniów – uważając te przedmioty za pomocne do nauki postawy obywatelskiej i historii kraju. Prowadziła też pomoc dla dzieci biednych i zaniedbanych oraz współorganizowała imprezy charytatywne.

Z chwilą przybycia do Chełma stała się aktywną działaczką ZNP (*była w zarządzie władz miejskich*), walczyła też o szkołę polską.

W dniu 27 lipca 1932 r. zawarła w Chełmie związek małżeński z Bolesławem Zygmuntem Kruczkim nauczycielem wychowania fizycznego Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego – znaną osobowością w Chełmie i regionie. Z tego związku mieli jedną córkę Annę-Elżbietę, która urodziła się w 1933 r.

Zgodnie z przepisami prawa i za zgodą wojewody lubelskiego, dnia 19 września 1936 r. (mąż jej) zmienił rodowe nazwisko Kruczek na Wirski.

Z chwilą wybuchu II wojny światowej we wrześniu 1939 r., brała udział w działaniach obronnych, (jej mąż natomiast został powołany do pomocniczej służby wojskowej przy obronie Chełma, a podczas okupacji działał w ruchu oporu i był poszukiwany przez gestapo, dlatego ukrywał się w raz z córeczką).

Zdekonspirowana została aresztowana wiosną 1940 r. przez gestapo a w następstwie wyroku, została rozstrzelana (*z liczną grupą chełmian*) w Kumowej Dolinie dnia **3 lipca 1940 r.**

Źródła:

- z archiwum rodziny Wirskich (państwo Wirscy i Wirski z córeczką).

RAFAŁ ŁOBODZIŃSKI (1928 – 1974)

**- nauczyciel, twórca szkolnego wiejskiego
ruchu wychowania fizycznego i sportu,
organizator wiejskiego życia
kulturalno-sportowego na wsi,
działacz oświatowy, społecznik**

Urodził się 22 października 1928 r. w Jankowicach powiat Chełm.

Publiczną Szkołę Powszechną ukończył w Stołpie, tu kształtowało się jego dzieciństwo. Tu też jego dzieciństwo zaburzyły wybuch wojny w 1939 r. i okupacja. Podczas okupacji należał do tajnego kompletu prowadzonego przez Stanisławę Dzedzic w Stołpie.

Wraz z wyzwoleniem w 1945 r. rozpoczął naukę w nowo otwartym Liceum Ogólnokształcącym im. Stena Czarnieckiego w Chełmie. Po ukończeniu Liceum został przyjęty na filologię rosyjską na Uniwersytecie Warszawskim. Zachęcony przez kierownika szkoły w Stołpie rezygnuje ze studiów i zostaje nauczycielem niekwalifikowanym w tejże szkole. Następnie na kursach zdobywa wykształcenie pedagogiczne i od 1951 r. zostaje nauczycielem stałym – nadal ucząc w Stołpie. Zbudował przy szkole boiska-place rekreacyjno-sportowe i boiska do prowadzenia lekcji z wychowania fizycznego.

Za dobrą pracę był dostrzeżony przez Władze Oświatowo-Sportowe w Chełmie dlatego też w latach 1951 – 1956 był konsultantem sprawującym opiekę nad Szkolnymi Kołami Sportowymi na terenie powiatu chełmskiego – w tym przypadku było to Stołpie \ Staw.

Również w 1951 r. założył w Stołpie przy swojej szkole pierwsze Szkolne Koło Sportowe pn. „Młodość” z wiodącymi sekcjami z lekkiej atletyki, piłki ręcznej i sportów zimowych. Pod względem usportowienia szkoła w której uczył liczyła się w powiecie chełmskim.

Od 1956 r. wynikiem awansu władze mianowały go kierownikiem i nauczycielem w Publicznej Szkole Powszechnej w Adolfinie – na placówce tej pracował do końca swego żywota. Był wzorowym nauczycielem i kierownikiem szkoły. Udzielał się społecznie, pracował też z młodzieżą pozaszkolną. Założył koło sportowe LZS. Urządził z młodzieżą boisko sportowe do lekkiej atletyki i boisko do piłki nożnej, plac sportowy i tor saneczkowy. Prowadził różne imprezy rekreacyjno-sportowe i turystyczne, zachęcał też młodzież Adolfinu i sąsiednich wsi do uprawiania sportu. Za popularyzację sportu w środowisku wiejskim został uhonorowany Złotą Odznaką LZS.

Był jednym z głównych działaczy oświatowych na terenie dawnej gminy Staw i Nowosiółki powiatu chełmskiego. Pracował w szkole i społecznie na

rzecz ludności wiejskiej i studiował zaocznie pedagogikę – wynikiem czego w 1972 r. zdobył tytuł magisterki.

***Niespodziewana śmierć przerwała pracowite życie jednemu
z najbardziej szlachetnych i wartościowych nauczycieli.***

**Zmarł 5 sierpnia 1974 r. w Chełmie i został pochowany w Podgórzu,
powiat Chełm.**

Źródła:

- APLOCH; Kronika ZNP w Chełmie,
- wywiady z jego kolegami i uczniami

MARIAN MALEC (1917 – 2010)

- tenisista stołowy, bojownik o wolność,
działacz sportowy, trener, mistrz
zawodu, wychowawca młodzieży,
społecznik, filantrop.

Urodził się 29 września 1917 r. w Stanisławowie. Był synem Franciszka i Bronisławy. **W 1937 r.** ukończył Państwową Szkołę Rzemieślniczą – późniejsze Państwowe Technikum Mechaniczne przy ulicy Pocztovej w Chełmie. Po ukończeniu szkoły w 1937 r. wyjechał do Stalowej Woli, gdzie pracował jako tokarz-frezer w tamtejszych zakładach zbrojeniowych.

W 1938 r. został powołany do wojska do kompanii pancernej, plutonu łączności w Łucku – tu zastał go wybuch II wojny światowej **1939 r.** Brał udział w walkach, za co dostał się do niewoli niemieckiej. Przebywał w obozie jenieckim na terenie Węgier. Po zwolnieniu z obozu powrócił do Chełma i pracował w Zakładzie Ślusarsko-Mechanicznym u swojego ojca mistrza Franciszka Malca. Zakład mieścił się przy ulicy Lwowskiej (*obecnie na tym terenie mieści się Chełmska Spółdzielnia Mieszkaniowa*).

W 1941 r. ożenił się z Feliksą Kraczkowską. Z tego związku mieli pięcioro dzieci : Marię, Mirosława, Magdalenę, Marka i Marzenę.

Jego wielką pasją było pszczelarstwo i tenis stołowy. Po śmierci ojca Franciszka przejął ze swoim bratem Eugeniuszem warsztat przy ulicy Lwowskiej i tam obok warsztatu (w tym samym budynku) w niewielkiej sali postawił stół do tenisa stołowego. Świetliczka była czynna codziennie, nawet w niedzielę i święta od rana do wieczora.

Po śmierci brata Eugeniusza w 1970 r. przejął zakład rodzinny samodzielnie. W tym zakładzie szkolił i wychowywał uczniów.

W 1975 r. zakład został zlikwidowany przez ówczesne władze. W wyniku czego zmuszony był przeprowadzić się na ulicę Hrubieszowską. Z ulicy Lwowskiej została też przeniesiona pasieka. W krótkim czasie ze środków własnych wybudował również przy ulicy Hrubieszowskiej świetlicę-salkę do tenisa stołowego – która również była otwarta od rana do wieczora.

Udzielał się też społecznie w Związku Pszczelarskim, w Związku Kombatantów oraz jako ławnik w sądzie w Chełmie.

W 1993 r. z powodu udaru mózgu zmuszony był wycofać się całkowicie z życia publicznego. Z żoną Feliksą przeżył w związku małżeńskim **66 lat**.

Zmarł 7 listopada 2010 r. w wieku **93 lat** i został pochowany w grobie rodzinnym na cmentarzu przy ulicy Lwowskiej w Chełmie.

Początki tenisa stołowego Mariana Malca.

Z ping-pongiem – tenisem stołowym zetknął się w 1933 r. jako uczeń Szkoły Rzemieślniczej – Technikum Mechanicznego przy ulicy Pocztowej w Chełmie. W szkole stały 3 stoły, były też szkolne rakietki i piłeczki. Świetlica była czynna codziennie do godziny 21.00 nawet w niedzielę. Po półtora roku był najlepszym zawodnikiem w szkole. Grywał też w klubach chełmskich i 5 żydowskich (*świątliczki żydowskie były czynne całe dni*). **Żydzi preferowali grę tzw. mistrz przy stole** – za każdą rozegraną partię trzeba było płacić 5 groszy. **Każda średnia szkoła w Chełmie posiadała stół.**

Poza tym, sala z jednym stołem była dostępna o każdej porze dnia w budynku Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego – **TUR** (*obecnie w tym miejscu stoi Hotel Kamena*). W **TUR** była drużyna męska w składzie: **Wojciechowski Zbigniew, Knot Jan i Malec Marian** – grali oni mecze z drużynami żydowskimi. Należał do najlepszych zawodników Chełma i regionu.

W czasie walk II wojny światowej dostał się do niewoli. Przebywał w obozie jenieckim na terenie Węgier, gdzie nadal grał w ping-ponga. Często grywał z przedwojennym mistrzem Łucka, który również był jeńcem tego obozu. Po zwolnieniu z obozu wrócił do Chełma.

Po wyzwoleniu – od 1945 r. – dalej kontynuował grę w tenisa stołowego. W 1947 r. grał w **KS ZZK „Kolejarz” Chełm**. W 1949 r. przeniósł się do **KS „Kolejarz” Lublin** i po raz pierwszy zdobył tytuł mistrza Chełma. W 1950 r. był ponownie zawodnikiem **KS ZZK „Kolejarz” Chełm**. W 1956 r. był zawodnikiem **LZS PZGS Chełm**. W 1957 r. reprezentował barwy **WKS „Lublinianka” Lublin**. W 1960 r. jako zawodnik **KKS „Sygnał” Lublin** po raz pierwszy zdobył tytuł mistrza województwa lubelskiego. W 1962 r. grał ponownie w barwach **WKS „Lublinianka” Lublin**. W 1966 r. był zawodnikiem **LZS Piaski**, zdobył tytuł Mistrza Polski Zrzeszenia LZS. Od 1967 r. reprezentował barwy **KS „Chełmianki” Chełm**, gdzie występował jako trener i zawodnik. W 1982 r. rozwiązano sekcję tenisa stołowego przy **KS „Chełmianka Chełm”** i wtedy zakończył karierę sportową jako zawodnik. Po powstaniu **KS „Ogniwo” Chełm** został trenerem drużyny. Po krótkim okresie został zmuszony do odejścia z klubu i wtedy na zawsze pożegnał się z tenisem stołowym.

Kariera sportowa wychowanków Mariana Malca.

1966 r. – Feliks Witkowski zdobył tytuł mistrza województwa lubelskiego juniorów, a Leszek Guściora tytuł wice mistrza województwa.

1967 r. – Jan Wepa został wicemistrzem województwa lubelskiego seniorów, Magdalena Malec została mistrzynią województwa junierek, a Marek Malec został mistrzem województwa w kategorii młodzików.

1969 r. – Magdalena Malec zdobyła mistrzostwo województwa lubelskiego w kategorii seniorek, a Marek Malec zdobył tytuł mistrza w kategorii juniorów.

- 1971 r.** – Marek Malec zdobył tytuł mistrza Chełma i powiatu.
1973 r. – Marek Malec zdobył tytuł mistrza Chełma.
1976 r. – Marek Malec zdobył tytuł mistrza województwa chełmskiego.
1977 r. – Marzena Malec została mistrzynią Polski młodziczek.
1988 r. – Piotr Szafranek został mistrzem Polski juniorów młodszych.

Zawodnicy Mariana Malca.

W Chełmie było bardzo dużo zawodników, którzy byli za dobrzy, aby nie grać w różnych ligach. Stąd też w latach **1966 – 1970** na terenie Chełma były aż trzy kluby, aby ci zawodnicy mogli realizować się w rozgrywkach ligowych.

LZS Chełm występował w składzie: Jadwiga Źródłowska, Waldemar Procajło, Feliks Witkowski, Marek Malec oraz Leszek Guściora.

Energetyk Chełm: Halina Golak, Waldemar Zmełty, Zbigniew Skibiński, Wiesław Procajło. Po pewnym okresie dołączył do nich Marek Malec.

Chełmianka Chełm: Magdalena Malec, Marian Malec, Stanisław Iwaniuk, Jan Wepa. Do Chełmianki dołączali kolejno Leszek Guściora, Tadeusz Tomaszek, Marek Procajło, Mariusz Machowicz, Krzysztof Mazur, Alfred Daniel, Wiesław Kosowski, Jacek Karwowski oraz kobiety: Danuta Palczyńska, Danuta Bartosiak i Małgorzata Kornyluk.

Niektórzy zawodnicy z braku miejsca w drużynie byli wypożyczani do innych klubów. Feliks Witkowski i Marek Malec grali kilka sezonów w **LZS Podhorce**. Wiesław Procajło grał w **LZS Piaski**, a Leszek Guściora zasilał klub **Wisła Puławy**.

I Mistrzostwa Polski drużyn KS "Kolejarz" Kłodzko 1950 lub 1951 rok.
Pierwszy z lewej Waldemar Procajło, a piąty z lewej Marian Malec.

Kompania Pancerna-Łuck 1938 rok. Drugi od lewej-Marian Małec.

Pluton Łączności-Łuck 1939 rok.
W czwartym rzędzie Marian Małec(zaznaczone kółkiem).

ZRZESZENIE SPORTOWE **STAL** RADA ODDZIAŁOWA
BIELSKO

DYPLOM

pamiątkowy

DLA OB.

MALEC Marian

uczestnika

MISTRZOSTW POLSKI

W TENISIE STOŁOWYM

W GRACH PODWÓJNYCH I MIESZANYCH ORGANIZOWANYCH NA POLECENIE
GŁÓWNEGO KOMITETU KULTURY FIZYCZNEJ PRZEZ RADĘ ODDZIAŁOWĄ Z.S.
„STAL” W BIELSKU-BIAŁEJ W DNIACH 24-25 MAJA 1952 R.

ZA KOMITET ORGANIZACYJNY:

Wł. Chelmski
W.K.K.F.K.-cc

[Signature]

[Signature]

[Signature]
[Signature]

[Signature]
W.K.K.F.K.-cc

Form. Bielsko: Bielsko Zdr. 1074 25.5.52 8-3-71001 200 Karty P.K. Form. Bielsko Zdr. 2002 10.06.1952

WOJEWÓDZKI KOMITET KULTURY FIZYCZNEJ W LUBLINIE
nada je

Dyplom

Ob. **Malec Marian** L.Z.S.

za zdobycie tytułu
Vice-Mistrza Województwa
w tenisie stołowym na r. 1956
w grze indywidualnej

Przewodniczący
Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej

Antoni Sadowski

Lublin, dnia 22. I. 1956 r.

WOJEWÓDZKI KOMITET KULTURY FIZYCZNEJ W LUBLINIE
nada je

DYPLOM

Ob. Ob. **Malec** L.Z.S. PZGS Chetm – **Kamińska** L.Z.S. Kijany.

za zajęcie IV-go miejsca w grach mieszanych
w mistrzostwach woj. lubelskiego w tenisie
stołowym na rok 1957

Sekretarz

Lublin

Antoni Sadowski

Lublin dnia 27. I. 57. r.

Przewodniczący
Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej
Antoni Sadowski

Dyplom

Ob. MALEC MARIAN K.S. „LUBLINIANKA”

Za uzyskanie I miejsca
w Jubileuszowym Turnieju Tenisa Stołowego
o Puchar PKWN

Prezes LZTS Lublin
Michalski

Sędzia Główny
Michalski

Chełm 17-19-VII-59 r.

Dyplom

Kol. MALEC MARIAN

WKS „Lublinianka”

zdołał

Mistrzostwo Województwa
w tenisie stołowym na rok 1963
w grach pojedynczych mężczyzn.

Czeraszów Imb. 16. III. 63 r.

Dziękuję L.D.Z.T.S.

Michalski

PREZYDIUM MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ
W LUBLINIE NADAJE
DYPLOM UZNANIA

Ob. **MARIANA MALCA**

ZA ZASKUGI
POKOZONE W DZIEDZINIE ROZWOJU
WYCHOWANIA FIZ., SPORTU I TURYSTYKI
NA TERENIE MIASTA I POWIATU LUB.
W OKRESIE

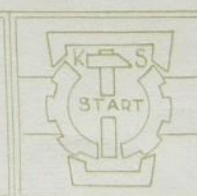
XX- Lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

PRZEWODNICZĄCY PREZYDIUM MRN.

Mieczysław MARTYN

LUBLIN, LISTOPAD 1964r.

DLA
OB. MARIANA MALCA
ZA ZAJĘCIE I MIEJSCA
W „NOWOROCZNYM TURNIEJU ASÓW”
TENISA STOŁOWEGO
W KONKURENCJI SENIORÓW

SĘDZIA GŁÓWNY
LUBLIN DN. 30.12.1965r. /K. BOGZEK/

DYPLOM

DLA *Marian Malec*
za zajęcie I miejsca
w teulskie stołowym
NA CENTRALNYCH MISTRZOSTWACH
ZRZESZENIA LZS *

KOMISJA SĘDZIOWSKA

Stębor

KOMITET ORGANIZACYJNY

Stębor

Łęczyca 4-5.V. 62r.

DYPLOM

dla

Mariana Malca

za bezinteresowną pomoc
w propagowaniu tenisa stołowego
w powiecie Biłgorajskim od PNHFiT.

PREZYDIUM
Powiatowej Rady Narodowej
w BIŁGORAJU
POWIATOWY ZESTAW
MISJONARIATU I KULTURY

PRZEWODNICZĄCY
POWIATOWEGO KOMITETU
Kultury Fizycznej i Turystyki
Stębor
Stanisław Kępczyński

Biłgoraj. 14.XI.1971r.

DYPLOM

DLA: **MARIANA MALCA**

ZA WKŁAD PRACY SPOŁECZNEJ
W ROZWOJU TENISA STOŁOWEGO
NA LUBELSZCZYZNIE.

SEKRETARZ OZTS

R. Dopławska
R. DOPŁAWSKA

PREZES OZTS

F. Wojewoda
F. WOJEWODA

LUBLIN 14.X.1973

Źródło: Archiwum rodzinne

Dyplom

DLA

Mariana Malca

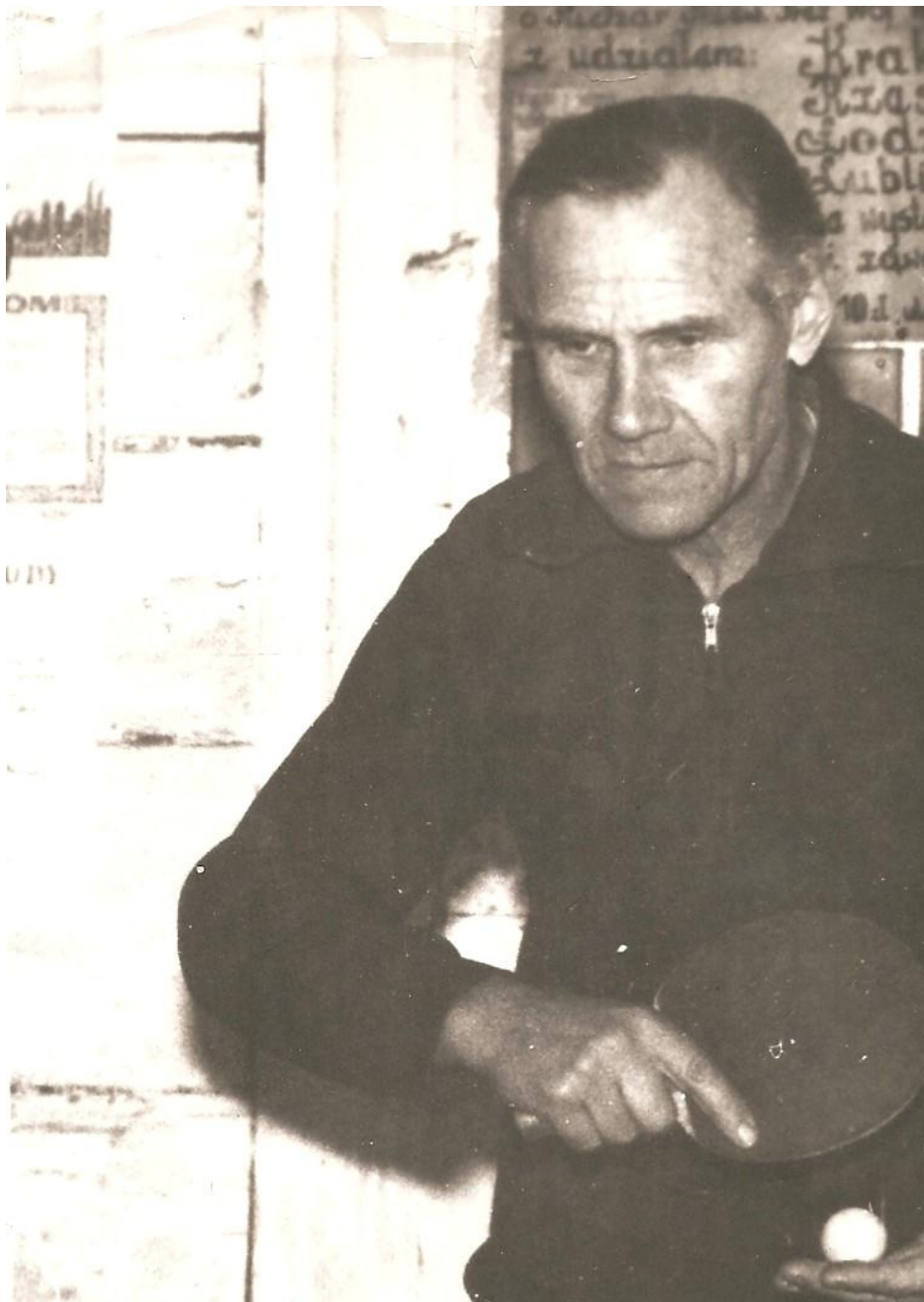
ZA AKTYWNY UDZIAŁ W SZERZENIU KULTURY
FIZYCZNEJ I SPORTU NA TERENIE MIASTA CHEŁMA
W 1976 ROKU

PREZYDENT MIASTA
Daniel Han
mgr inż. Daniel Han

Chełm, dnia 22.XII. 1976 r.

Marian Malec w swojej salce treningowej w grze pokazowej

Źródła:

- Archiwum rodzinne Malców (w posiadaniu syna Marka).

MKS Chełm 1938 r.

KS „Spójnia” Chełm 1955 r.

CZESŁAW MAŁDACHOWSKI (1919 – 1986)
- sportowiec- zawodnik, działacz sportowy

Urodził się 20 kwietnia 1919 r.

Edukował się w Chełmie tu ukończył Publiczną Szkołę Powszechną i Gimnazjum im. St. Czarnieckiego. Będąc uczniem był członkiem i zawodnikiem szkolnej drużyny i Międzyszkolnego Klubu Sportowego – był reprezentantem MKS i Chełma w koszykówce i piłce siatkowej. Należał do najlepszych koszykarzy i siatkarzy rangi MKS w Chełmie, województwie, regionie a nawet w kraju do 1939 r.

Wybuch wojny w 1939 r. przerwał jego dalsze kształcenie i karierę sportową – brał czynny udział w obronie Chełma. Podczas okupacji należał do konspiracyjnej grupy sportowej.

Po wyzwoleniu od 1945 r. należał do grupy reaktywującej powojenne życie kulturalno-społeczne a przede wszystkim sportowe w Chełmie i regionie. Współtworzył też powojenną od 1948 r. wyczynową siatkówkę w Chełmie i w regionie, której bazę treningową do 1955 r. stanowiły wojskowe obiekty sportowe przy Hrubieszowskiej w Chełmie.

Był też w tym czasie zawodnikiem-siatkarzem MKS Chełm i sekcji KS ZZK „Kolejarz” Chełm – drużyna grała w lubelskiej kl. A. W 1953 r. drużyna przenosi się do nowo utworzonego KS „Spójnia” Chełm w pionie Zrzeszenia Sportowego „Start”. Latem 1955 r. jako reprezentant „Spójni” wraz z kolegami wywalczył w Warszawie puchar i tytuł Mistrza Polski Spółdzielczości Pracy w turnieju siatkówki.

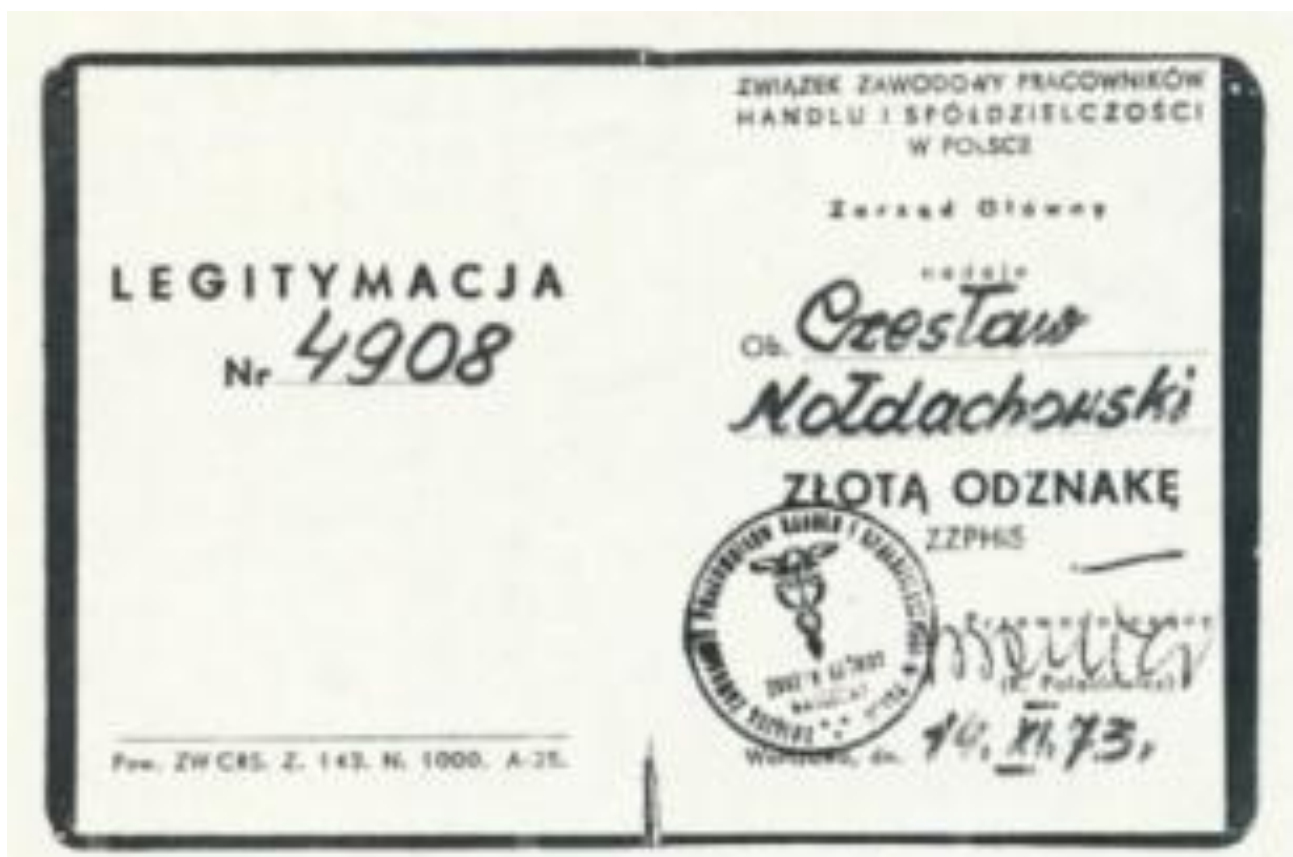
Jesienią 1955 r. był w grupie działaczy powołania MZ-KS „Chełmianka” Chełm w Pionie Zrzeszenia Sportowego „Start”.

Współtworzył i związał się ze sportowym ruchem robotniczym w Chełmie i w kraju w ramach Związku Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych.

Od wyzwolenia do emerytury – przez cały czas pracy zawodowej był związany z Pionem Spółdzielczości Pracy Związku Zawodowego Pracowników Handlu i Spółdzielczości (tu: PSS, MHD, Hurtownia Tekstylna itd.) – był kierownikiem centrali hurtowej-(sklepu).

Do 1985 r. mieszkał wraz z rodziną w Chełmie przy ulicy Wojsławickiej, następnie rodzina zamieszkała w Lublinie. Był żonaty miał dzieci.

Zmarł 7 lipca 1986 r. i został pochowany na Cmentarzu Komunalnym w Lublinie.

Źródła:

- Strzępy informacji z jego życie naszych koleżeńskich spotkań: (szkoda, że podczas mojej nieobecności, Czesław nagle zabrał się do Nieba, a gdy się dowiedziałem całe jego archiwum przepadło – a szkoda).

- Kronika Szkolnego Koła Sportowego „Zdrów” przy Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim w Chełmie w latach 1934 – 1939 (i MKS też).

- APLOCH : akta m. Chełma

STANISŁAW PODLEWSKI (1932 – 2015)

- sportowiec, trener koszykówki, działacz sportowy,
nauczyciel wychowania fizycznego, społecznik

Urodził się 18 lutego 1932 r. w Lublińcu województwo śląskie, w rodzinie inteligenckiej wyznania rzymsko-katolickiego. Syn Michała (*oficera WP zginął w Charkowie w 1940 r.*) i Heleny Janiak (*działaczki ruchu oporu*).

Edukację rozpoczął w Chełmie w 1938 r. w Szkole Ćwiczeń. Wojnę i okupację rodzina przeżyła w Chełmie, tu też ukończył szkołę powszechną w tzw. tajnym nauczaniu.

Po wyzwoleniu od 1944 r. kontynuował naukę w Gimnazjum i Liceum im. St. Czarnieckiego w Chełmie – maturę uzyskał w 1950 r.

Kształcił się dalej w latach 1950 – 1953 w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na wydziale filozofii oraz w latach 1976 – 1979 w Krakowskiej Akademii Wychowania Fizycznego kierunku turystyka i rekreacja. Był członkiem AZS – KUL.

Będąc uczniem i sportowcem SKS „Czarniecczy” interesował się sportem szczególnie koszykówką – posiadał zdolności organizacyjne. Należał do grupy tworzącej w Chełmie powojenny szkolny ruch sportowy, zainicjował też system rozgrywek międzyszkolnych w grach zespołowych.

W latach 1955 – 1956 był kierownikiem MZ – KS „Chełmianka” Chełm. W tym czasie prowadził też drużynę koszykówki przy KS ZZK „Kolejarz” Chełm, która grała w L.OZKosz, L.DOKP i Federacji Kolejarza.

Pracę trenerską rozpoczął w 1957 r. w barwach MKS Chełm. W latach 1958 – 1960 jego drużyna należała do najlepszych w Lubelskiej Okręgówce rangi SZS, a w kategorii juniora w latach 1966 – 1967. W 1978 r. drużyna grała w finale ogólnopolskim rangi MKS. W 1972 r. zakończył pracę trenerską.

Związek małżeński zawarł w Chełmie 21 marca 1959 r. z Krystyną Winiarz, z tego związku mieli dwie córki: Monikę i Małgorzatę.

Był w latach: 1957 – 1976 trenerem sekcji koszykówki przy MKS – Międzyszkolnym Klubie Sportowym w Chełmie (*drużyna należała do najlepszych w okręgu*); od 1977 r. kierownikiem Wydziału Kultury Fizycznej i Sportu przy Urzędzie Miejskim w Chełmie; 1979 – 1981 Wice Prezesem Wojewódzkiej Federacji Sportu w Chełmie; 1980 – 1985 nauczycielem

wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej Nr 5 w Chełmie, aż do przejścia na emeryturę.

W latach 1960 – 1970 był członkiem OZKosz w Lublinie, posiadał trenera II klasy i II klasę sportową. Uczestniczył w kursokonferencjach na terenie kraju. Posiadał uprawnienia sędziowskie I stopnia.

Był pilotem-przewodnikiem wycieczek turystycznych krajowych i zagranicznych. Działał w Federacji Rodzin Katyńskich. W latach 1998 – 2000 prowadził zajęcia z zakresu turystyki w Centrum Kształcenia Ustawicznego w Chełmie.

Za swoją pracę otrzymał odznaczenia:

- Zasłużony działacz kultury fizycznej
- Honorową odznakę za zasługi w sporcie szkolnym
- Złotą odznakę OZKosz
- Złotą odznakę PZKosz

Będąc na emeryturze udzielał się społecznie, uprawiał sport i turystykę.

Zmarł 26 maja 2015 r. w Chełmie i został pochowany na cmentarzu Komunalnym w Chełmie.

Źródła: Ze wspomnień podczas koleżeńskich rozmów.

EDMUND PROST (1896 – 1940)

- oficer-kapitan WP, działacz kultury fizycznej i turystyki

Urodził się 23 października 1896 r. w Wyszogrodzie woj. Warszawskie.

Związek małżeński zawarł w 1920 r. w Lublinie z Kazimierą Julią Rylską (ur. 15.01.1900 r. w Warszawie). Z tego związku mieli dwoje dzieci syna Edmunda – Kazimierza i córkę Elżbietę.

Był żołnierzem WP oficerem-kapitanem 2 Pułku Artylerii Ciężkiej w Chełmie. Był działaczem sportowym Wojskowego Klubu Sportowego Garnizon Chełm i aktywnym członkiem sekcji kolarskiej.

Mając na uwadze jak wielkie znaczenie ma wychowanie fizyczne w kształtowaniu osobowości dziecka-ucznia (**przyszłego zdrowego rekruta**). Z ramienia dowódcy garnizonu był w zarządzie Rady Wychowania Fizycznego (**powołana 1924 r.**) i nadzorował prace paramilitarnych szkolnych organizacji młodzieżowych takich jak hufiec ZHP, PW, WF i PW oraz LMK i LOPP.

Był aktywnym członkiem i działaczem działającej w Chełmie Ligi Morskiej i Kolonialnej i uczestniczył w spływach kajakami i łodziami rzeką Bug do Morza – tym samym propagował idee morza i współtworzył turystykę wodną w regionie. Był też instruktorem do spraw przysposobienia wojskowego do prowadzeniu zajęć szkoleniowo-pokazowych dla uczniów szkolnych organizacji paramilitarnych. Był wzorowym żołnierzem i przyjacielem młodzieży.

Aresztowany przez gestapo w następstwie wyroku, został rozstrzelany (z *grupą chełmian*) w Kumowej Dolinie dnia **3 lipca 1940 r.**

Źródło:

- APLOCH akta miasta Chełma; Kronika „Czarniecczyków” spływów kajakowych rzeką Bug do Morza z przystani-portów w Dorohusku i w Uhrusku nad Bugiem, lata 1928 – 1933.

JAN PUCHOWSKI (1922 – 2001)
- piłkarz, działacz sportowy i ZZK – PKP

Urodził się 24 listopada 1922 r. w Chełmie w rodzinie kolejarskiej – syn Antoniego i Sofii. Większość czasu mieszkał (*i ostatnio*) przy ulicy Kolejowej 152. Edukował się w Chełmie.

Wychował się w słynnej dzielnicy Kolejowa. Piłka nożna opanowała ulicę Kolejową, dlatego każdy kto tu mieszkał musiał być piłkarzem.

Warunki bytowe zmusiły go do wczesnego pójścia do pracy. Wynikiem czego zdobył na kursach uprawnienia zawodowe do pracy na kolei-PKP (w warsztatach, wagonowni, parowozowni itd.).

Jako chłopak od najmłodszych lat kopał-grał w piłkę na podwórku, dalej w drużynie dzielnicowej, następnie w drużynie kolejowej młodzieżowej.

Pracując zawodowo na kolei-PKP został członkiem **Kolejowego Przysposobienia Wojskowego – KPW**. Został też reprezentantem drużyny sekcji piłki nożnej pierwszego w Chełmie Robotniczego Klubu Sportowego Kolejowe Przysposobienie Wojskowe **KS KPW**, przy PKP Chełm, powołanego w 1929 r. w Chełmie. Był działaczem i piłkarzem KS KPW Chełm, dlatego brał udział w rozgrywkach piłkarskich: ligi chełmskiej, L.OZPN, ligi DOKP Lublin oraz turniej zwierzchniego Okręgu Radomskiego DOKP.

Z chwilą wybuchu wojny w 1939 r. jako członek KPW, brał udział w obronie Chełma – zawodowo dalej był związany z PKP. Następnie w okresie okupacji jako młody chłopak działał w tzw. chełmskiej konspiracyjnej grupie sportowej. Grał też jako zawodnik w 3-meczach w drużynie Chełma z okupacyjnymi wojskowymi drużynami niemieckim stacjonującymi w Chełmie – w 1941 r. 2-mecze i w 1943 r. 1-mecz.

Po wyzwoleniu od lipca 1944 r. był w grupie działaczy-kolejarzy ZZK reaktywującej powojenną piłkę nożną w Chełmie i w okręgu Lubelskim oraz powojenny sport robotniczy w Chełmie i w powiecie chełmskim.

Od 1945 r. był związany z Klubem Sportowym Związku Zawodowych Kolejarzy „Kolejarz” Chełm i do 1955 r. był jego zawodnikiem.

Był w grupie założycielskiej KS „Chełmianka” Chełm a przy nim drużyny piłki nożnej. Zawodowo (*aż do emerytury*) był związany z PKP i działalnością w Związku Zawodowych Kolejarzy w Chełmie.

Zmarł 17 kwietnia 2001 r. w Chełmie i został pochowany na Cmentarzu Komunalnym przy ul. Mościckiego w Chełmie.

Źródło: Informacje ze wspólnych rozmów koleżeńskich
Kronika KS ZZK „Kolejarz” Chełm

MIKOŁAJ TAŁANDA (1906 – 1972)

- nauczyciel wychowania fizycznego,
działacz oświatowy, społecznik
- twórca wiejskiej oświaty, kultury,
i kultury fizycznej

Urodził się 28 listopada 1906 r. w Szczebrzeszynie.

Tu też w rodzinnej miejscowości rozpoczął swoją edukację i w latach 1916 – 1923 ukończył Publiczną Siedmioklasową Szkołę Powszechną. Jeszcze jako uczeń szkoły powszechnej i ukierunkowany też przez rodziców, nabierał przekonania aby zostać nauczycielem. Dlatego dalszą naukę kontynuował od 1923 r. w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim przy ul. Reformackiej w Chełmie – tu w 1928 r. otrzymał świadectwo dojrzałości.

Jako uczeń Seminarium był też członkiem (*pierwszego w Polsce kultowego*) Szkolnego Koła Sportowego „Zdrów” – tu też poznał walory i idee wychowawcze ćwiczeń cielesnych – wychowania fizycznego. Poprzez wyjazdowe praktyki w teren uświadomił sobie ile dobrego można zrobić jako nauczyciel wychowania fizycznego dla dzieci i społeczności wiejskiej.

Pierwszą pracę jako nauczyciel (*po ukończeniu seminarium*) rozpoczął w 1928 r. w szkole powszechnej w Borysiku pow. Włodawa gmina Urszulin. W rok później od 1929 r. zaczął pracować w Leśniowicach pow. Chełm. Uczył kilku przedmiotów, jednak ćwiczenia cielesne – wychowanie fizyczne było jego powołaniem i wyzwaniem. Popularyzował sport w szkole i wśród społeczności wiejskiej. Wraz z młodzieżą wybudował boiska i urządzenia do prowadzenia lekcji i zajęć sportowych w tym i dla młodzieży pozaszkolnej. Założył przy szkole uczniowski zespół teatralny z którym wystawił kilka sztuk-inscenizacji.

Jako nauczyciel wychowania fizycznego w Leśniowicach, został doceniony przez wojewódzkie władze oświatowe Lubelski KOS, i prowadził na bazie swojej szkoły jako kierownik metodyczny ośrodek powiatowy dla nauczycieli wychowania fizycznego dla gminy Rakolupy.

W 1933 r. ukończył w Puławach wakacyjny kurs nauczycielski z wychowania fizycznego. Egzamin praktyczny zawodowy zdał dnia 8 lutego 1934 r. Również w 1934 r. w Puławach ukończył kurs instruktorski z wychowania fizycznego – podczas wakacyjnych kursów nauczycielskich.

Od dnia 1 sierpnia 1934 r. (awansem) został przeniesiony do Publicznej Szkoły Powszechnej w Wojsławicach na stanowisko nauczyciela wychowania fizycznego (*uczył też inne przedmioty*). Prowadził harcerstwo, które rozbudował

na wysokim poziomie. Pod jego kierunkiem młodzież przyczyniła się do rozbudowy bazy sportowo-rekreacyjnej i zadrzewiła otoczenie szkoły.

W grudniu 1939 r. aresztowało go gestapo wraz z byłymi jego uczniami – z pięcioma osadzono go na Zamku w Lublinie. Konsekwencją prześladowań i represji został wywieziony do obozu koncentracyjnego w Oranienburgu, następnie trafił do Mauthausen i do Dachau. Po pięciu latach wrócił do domu schorowany i załamany psychicznie – poddał się leczeniu.

Wkrótce po wyzwoleniu wrócił do swojej pracy jako nauczyciel wychowania fizycznego odbudowując powojenne szkolnictwo. Szybko też odbudował swój autorytet, co zauważyły władze oświatowe w Chełmie.

W 1952 r. Oświatowe Władze w Chełmie powołały Międzyszkolne Zespoły Wychowania Fizycznego dla Chełma i Powiatu Chełmskiego, w celu dokształcania nauczycieli. Dowodem zaufania również od 1952 r. otrzymał funkcję, Prowadzący Instruktor WF (PODKO w powiecie chełmskim) nadzór nad Wojsławicę| Sielec.

Jest informacja, że od 1956 r. pracował w szkole podstawowej w Lisznie gmina Rejowiec Fabryczny pow. Chełm – jako nauczyciel wychowania fizycznego. Stan jego zdrowia stale się pogarszał. W czerwcu 1961 r. przeszedł na emeryturę. W 1964 r. wyjechał z rodziną do Warszawy.

Zmarł 19 grudnia 1972 r. w Warszawie i tu został pochowany.

Źródła:

- Kronika Nauczycieli ZNP (*wspomnienia kolegów*)
- APLOCH : Akta miasta Chełma i Inspektorat Szkolny

FELIKS TUREWICZ (1905 – 1942)

- **nauczyciel wychowania fizycznego,**
- **działacz oświatowy, społecznik**
- **twórca wiejskiej oświaty, kultury,**
- **i kultury fizycznej**

Urodził się 7 listopada 1905 r. w Dubience w rodzinie Chłopskiej – tu też zdobył podstawowe wykształcenie. Trudne warunki rodzinne skłoniły go do zdobycia wykształcenia – wykonywania zawodu nauczyciela.

W konsekwencji w 1923 r. uzyskał dyplom ukończenia Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego przy ulicy Reformackiej w Chełmie.

Po uzyskaniu zawodu nauczyciela zaczął uczyć w Publicznej Siedmioklasowej Szkole Powszechnej w Rejowcu – wychowania fizycznego i śpiewu. W szkole zorganizował bazę obiekty-urządzenia do prowadzenia lekcji wychowania fizycznego i pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Zorganizował też chór i orkiestrę uczniowską. Interesował się spółdzielczością – był członkiem komisji Rewizyjnej Kasy. Założył też w szkole sklep uczniowski.

W 1928 r. ukończył w Poznaniu Wyższy Kurs Nauczycielski z wychowania fizycznego. Propagował sport w środowisku wiejskim uprawianie sportu. Utrzymywał kontakty kulturowe z młodzieżą pozaszkolną. W 1934 r. ukończył też wakacyjny kurs nauczycielski z wychowania fizycznego.

Jako nauczyciel wychowania fizycznego w Rejowcu, został doceniony przez wojewódzkie władze oświatowe Lubelski KOS, i prowadził na bazie swojej szkoły jako kierownik metodyczny ośrodek powiatowy dla nauczycieli wychowania fizycznego dla gminy Rejowiec.

Był też aktywnym działaczem, działających w Rejowcu paramilitarnych organizacji takich jak: Ligi Morskiej i Kolonialnej i Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej oraz Związku Strzeleckiego.

Jako członek ZNP prowadził w Ognisku Rejowiec Kasę Samopomocy Nauczycielskiej.

Na początku okupacji hitlerowskiej opiekował się wysiedleńcami starając się dla nich o lokum i częściowo zapasy żywności (*przywoził ją z okolicznych wsi*).

W 1940 r. nawiązał kontakt z tajną organizacją (*przynosił do domu tajne gazetki itd.*). Konsekwencją było w dniu 1 kwietnia 1941 r. jego aresztowanie w klasie szkolnej przez gestapo i wywiezienie do Chełma (*tu był przesłuchiwany i torturowany*) – następnie został przewieziony do Oświęcimia.

Dnia 25 stycznia 1942 r., żona otrzymała zawiadomienie o śmierci swego męża – który według zawiadomienia zmarł w obozie w Oranienburgu.

Źródła:

- Kronika Nauczycieli ZNP (*wspomnienia kolegów*)
- APLOCH : Akta miasta Chełma i Inspektorat Szkolny

MIECZYŚLAW NICEFOR PRUS – WIĘCKOWSKI (1895 – 1926)

- Legionista, Pilsudczyk, Pułkownik Sztabu Generalnego
- Dowódca Garnizonu i 7 Pułku Piechoty Legionów w Chelmie

Urodził się 11 kwietnia 1895 r. w Krakowie w mieście rodzinnym. Tu ukończył gimnazjum III i rozpoczął studia medyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim. Był żonaty z Barbarą z d. Morawska, mieli 4-letniego syna Sławka.

Już jako 15-letni chłopiec brał udział w pracy organizacji bojowych w drużynach skautowych. Od tego czasu jego pasją stała się walka o niepodległość i tworzenia Armii Polskiej. W tym czasie osiągnął funkcję oficera-instruktora drużyn sokolich, i wstąpił z nimi w 1914 r. do II Brygady Legionów. Następnie 1 listopada 1914 r. otrzymał kolejną szarżę oficerską w 2 Pułku Piechoty Legionów.

Przebył całą kampanię karpacką przechodząc następnie w 1915 r. wraz z IV Batalionem 2 Pułku Piechoty do 4 Pułku Piechoty Legionów. Jako dowódca kompani 4 Pułku Piechoty Legionów brał udział we wszystkich bitwach tego pułku od Jastkowa aż po Baranowice.

W pierwszych wypadkach przewrotu 1918 r. – odzyskania niepodległości odgrywał wybitną rolę w kraju i w Krakowie, tu współdziałał w organizowaniu 4 Pułku Piechoty Legionów. Przez całą wojnę polsko-bolszewicką walczył w różnych formacjach frontowych, za co otrzymał order „Virtuti Militari” i 4-krotnie „Krzyż Walecznych”.

Po zawarciu pokoju ukończył Szkołę Sztabu Generalnego (w stopniu pułkownika). Był kolejno szefem sztabu 5 dywizji piechoty, referentem Naczelnym Dowództwa oddziału I, zastępcą szefa DOK II w Lublinie a od 1922 r. zostaje szefem DOK II, i od 1925 r. dowódcą 7 pułku piechoty legionów w Chełmie.

Jego pierwsze spotkanie z Chełmem nastąpiło w 1922 r. To też w krótkim czasie objął tu funkcję zastępcy dowódcy a od 1925 r. dowódcy Garnizonu i 7 Pułku Piechoty Legionów w Chełmie. Wprowadzał też nowe formy do kultury i kultury fizycznej życia żołnierskiego w Chełmskim Garnizonie i 7 pp. Leg. Formy te zaczęły oddziaływać na chełmskie społeczeństwo. Był autorytetem w okręgu, garnizonie i mieście.

Dnia 12 maja 1926 r. J. Piłsudski (po 3-latach odejścia od władzy) dokonuje zbrojnej akcji w celu przejęcia władzy w Polsce tzw. przewrotu majowego. Liczył też na swych wiernych dawnych żołnierzy. W związku z tą sytuacją (z pomocą swojemu wodzowi), jako D-ca Garnizonu i 7 pp. Leg., 13 maja 1926 r. wyprowadza 7 pp. Leg. w gotowości bojowej na dworzec i lokuje żołnierzy w wagonach pociągu jadącego do Warszawy. W oczekiwaniu na podłączenie lokomotywy, niespodziewanie otrzymuje rozkaz od gen. Romera swojego bezpośredniego dowódcy – zakazu wyjazdu i powrotu pułku do koszar.

Wobec tego rozkazu (niezgodnego z jego honorem i wiernością do Wodza), gniew ogarnął pułkownika. Presja honoru wywołuje dramat. Pułkownik szybkim krokiem opuszcza peron. Wchodzi do jednego z pomieszczeń dworca. Jest sam wyciąga kartkę i pisze dwa słowa „Basiu wybacź”, następnie wyciąga pistolet i strzałem w głowę popełnia samobójstwo. Huk wystrzału przerywa ciszę – konsternacja i poruszenie. Wieść o śmierci pułkownika dociera do każdego żołnierza jego ukochanego 7 pp. Leg. Żołnierze wybiegają z wagonów, formują szyk bojowy. Chwilowo sytuacja wymyka się spod kontroli – pertraktacje. Aby zapobiec dramatycznej sytuacji a nawet buntowi, po chwili na czele 7 pp. Leg. jedzie do stolicy jego z-ca ppłk S. Dąbek (nie lubiany przez legionistów). Gdy przyjechali do Warszawy, było już po przewrocie.

Chełm ogarnął smutek i żałoba. W poniedziałek 17 maja 1926 r. odbył się w Chełmie pogrzeb tragicznie zmarłego płk Więckowskiego. Od godz. 9.00 zjeżdżały do Szpitala Okręgowego Nr 2 w Chełmie przy ulicy Hrubieszowskiej delegacje w strojach galowych z wieńcami i sztandarami. Obecny był wojewoda dr Bryła, gen. Romer, żona Barbara z Morawskich i rodzina. O godz. 10.00 kondukt żałobny wyruszył ze szpitala, z zachowaniem rytuału godnego wielkiej osobowości. Takiej tragedii i takiego pogrzebu Chełm jeszcze nie widział i nie przeżył. Cały Chełm żegnał pułkownika w smutku. Majestatyczna procesja wiernych mu ludzi ciągnęła się przeszło kilometr. Msza główna odbyła się w Katedrze. Następnie wśród ciszy ustawionych na trotuarach tłumów, przy zamkniętych sklepach orszak tonący w kwiatach z trumną pułkownika na lawecie przeszedł przez miasto ulicami Lubelską, Obłóńską i Kolejową na

dworzec. Stąd po wielu przemówieniach i salwach honorowych wagon-kaplica z trumną tonącą w wieńcach i kwiatach z honorami odjechał do rodzinnego Krakowa. Tak Chełm żegnał swojego pułkownika wielką osobowość.

Odjeżdżający pociąg żegnały dźwięki „Pierwszej Brygady”

„Legiony – to żołnierska nuta”,

„Na stos! Na stos!”

KRAKÓW :

20 maja 1926 r. (czwartek) o godz. 10 po nabożeństwie żałobnym odprawionym w kościele garnizonowym św. Piotra w Krakowie nastąpiło wyprowadzenie na cmentarz rakowiecki zwłok śp. Mieczysława Więckowskiego pułkownika sztabu generalnego dowódcy 7 pp. Leg. i byłego szefa Sztabu DOK 8, który zginął 13 maja 1926 r. tragiczną śmiercią w Chełmie.

Na uroczystości pogrzebowe przybyli: inspektor armii gen. Szeptycki, d-ca OK. gen. Kuliński, gen. Jasiński, komendant miasta pułkownik sztabu generalnego gen. Augustyn. Byli też wszyscy dowódcy z Krakowa i z Chełma. Delegacje z wieńcami były od dowództwa z Krakowa, Warszawy, Lublina i Chełma oraz wszystkich organizacji i redakcji z Chełma.

Z kościoła trumna wyjechała na lawecie przystrojona w zieleń – za nią szła żona Barbara. Kondukt żałobny otwierała orkiestra 20 pp. za nią szły delegacje z wieńcami i kwiatami już wyżej wymienione.

Kondukt żałobny wśród ciszy i wielkiego tłumu publiczności szedł ulicami Krakowa: Grodzką, Floriańską, Basztową, Lubicz, Rakowiecką ku Cmentarzowi.

Dnia 20 maja 1926 r. pułkownik Mieczysław Więckowski spoczął w rodzinnym grobowcu na Rakowieckim Cmentarzu w Krakowie.

Źródła:

- „Zwierciadło” maj 1926 r. pogrzeb pułkownika w Chełmie
- „Ilustrowany Kurier Codzienny” Nr 138 piątek 21 maja 1926 r. pogrzeb pułkownika w Krakowie
- W. A. Kozłowski, Zasłużeni Chełmianie dla kultury fizycznej, słownik biograficzny, część pierwsza, Chełm 2007, s. 87-88
- W. A. Kozłowski, Sport w organizacjach paramilitarnych na ziemi chełmskiej w latach 1918-1939, Chełm 2008, s. 139-140

**chciałem tym tekstem rozwiać wszystkie rozbieżności związane z biografią pułkownika Więckowskiego – tak ma być*

ELEONORA WOJTASZEK (1914 – 2011)

- nauczycielka wychowania fizycznego
- działaczka oświaty i kultury fizycznej

Urodziła się 2 czerwca 1914 r. we wsi Dzierzkowice powiat Kraśnik, w rodzinie wiejskiej – córka Kazimierza i Ewy. W *wyniku politycznej zawieruchy związanej z tzw. wojną polsko-bolszewicką* w 1921 r. wyjechała z rodziną do miejscowości Drużkopol na Wołyniu – tu ukończyła Szkołę Powszechną.

Z powodu trudnej sytuacji materialnej rodziny, szukała możliwości zdobycia zawodu. Po wielu rozmowach utożsaiała sobie, że może zostać nauczycielem. W wyniku czego ukończyła w 1935 r. w Lublinie Państwowe Seminarium Nauczycielskie Żeńskie im. Grzegorza Piramowicza. Następnie po zdanej maturze odbyła w roku szkolnym 1935\1936 roczną bezpłatną praktykę nauczycielską Szkole Powszechnej w Beresteczku.

Po praktyce pracuje już zawodowo jako nauczycielka w Szkole Powszechnej w Sutkowszczyźnie a od 1938 r. już jako nauczycielka etatowa w miejscowości Sienkiewicze. Również w 1938 r. zdała egzamin praktyczny. Rozpoczęcie i naukę zaocznych studiów przerwał wybuch wojny w 1939 r.

Wiosną 1940 r. w wyniku działań wojenno-okupacyjnych wróciła z Wołynia do swojej wsi rodzinnej Dzierzkowic na Lubelszczyźnie – i zaczęła pracować w miejscowej Szkole Powszechnej i uczyła do 1946 r. W 1946 r. doksztalcając się odbyła też roczny Wyższy Kurs Nauczycielski (WKN) w Krakowie na kierunek wychowanie fizyczne z biologią.

Po ukończeniu WKN w 1947 r. *(zauważona skorzystała z propozycji i)* podjęła pracę w *(renomowanym i kultowym już nowo otwartym)* Liceum Pedagogicznym w Chełmie a następnie po jego przekształceniu w stacjonarnym Seminarium Nauczycielskim przy ulicy Reformackiej w Chełmie – jako nauczycielka wychowania fizycznego oraz propagator kultury fizycznej i turystyki. Prowadziła też zajęcia z teorii wychowania fizycznego. W czasie ferii i wakacji prowadziła w różnych częściach Polski programowe-obowiązkowe obozy sportowo-turystyczne z młodzieżą Seminarium Nauczycielskiego.

Dnia 14 lutego 1950 r. w gmachu Państwowego Liceum Pedagogicznego w Chełmie, odbyło się pierwsze organizacyjne zebranie chełmskich nauczycieli wychowania fizycznego w sprawie powołania Komisji Samokształceniowej w myśl okólnika KOS Lubelskiego z dnia 20 stycznia 1950 r. – była w grupie założycielskiej następnie weszła do zarządu Komisji. W dalszym procesie samokształcenia, na poszczególnych konferencjach szkoleniowych prowadziła pokazowe lekcje z wychowania fizycznego dla chełmskich nauczycieli oraz dla nauczycieli z powiatu chełmskiego. Z ramienia Komisji nadzorowała pracom szkoleniowym i hospitowała lekcje w szkołach średnich i podstawowych.

Od grudnia 1950 r. była członkiem Miejskiego Komitetu Kultury Fizycznej w Chełmie. Następnie od 1951 r. nadzorowała prace z zakresie rozwoju kultury fizycznej i zdobywania odznaki SPO poszczególnych jednostek sportowych w Chełmie, takich jak: kluby, koło i ogniwa sportowe.

Cały czas się doksztalała i kończyła wiele kursów wakacyjnych rangi WKN i wkn, zakończonych egzaminami na Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie w 1951 r. Egzaminy przed Komisją Ministerstwa Oświaty i Wychowania były koniecznością i dały jej dyplom i uprawnienia do nauki jej kierunkowego przedmiotu wychowania fizycznego w szkołach średnich i zakładach kształcenia nauczycieli.

Od 1952 r. aktywnie działała w Międzyszkolnym Zespole Wychowania Fizycznego w Chełmie, jako jeden z jej kierowników. Wynikiem czego była też Prowadzącym Instruktor WF (**PODKO w powiecie chełmskim**) Referatu WF (**przy Powiatowym Komitecie Kultury Fizycznej**) i miała nadzór nad szkołami miasta Chełma.

Poza wychowaniem fizycznym prowadziła dodatkowo zespół taneczny i gimnastykę sportową. Wiązało się to z organizowaniem występów i pokazów a przy tym poświęcała dużo czasu na szycie strojów. Imponowała zawsze taktem, kulturą i wiedzą – wymagała to też od swoich wychowanków. Zaangażowanie w pracy z młodzieżą, zarówno na zajęciach obowiązkowych z wychowania fizycznego jak i pozalekcyjnych, doceniały władze oświatowe i miejskie.

Od 1936 r. należała do Związku Nauczycielstwa Polskiego. Pełniła różne funkcje w ogniskach związkowych, m.in. była sekretarzem. Należała do Sekcji Emerytów i Rencistów w Chełmie, gdzie zorganizowała i prowadziła kurs kroju oraz koło prac ręcznych. Prowadziła też księgę zmarłych nauczycieli z terenu Chełma i ziemi chełmskiej. Prowadziła też przy Oddziale Powiatowym ZNP w Chełmie zespół tańca – była instruktorem tańca. Jej zespoły taneczne tak młodzieżowe jak i emerytów koncertowały-tańczyły na wielu scenach w kraju.

W 1969 r. przeszła na emeryturę.

Za całokształt pracy otrzymała: w 1958 r. Złoty Krzyż Zasługi, w 1961 r. Srebrną Odznakę Honorową Lubelskiego Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki, w 1973 r. Złotą Odznakę ZNP, w 1979 r. Honorową Odznakę Za Zasługi w Sporcie Szkolnym i w 1983 r. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Zmarła 22 września 2011 r. i została pochowana na Cmentarzu Komunalnym w Chełmie.

Źródła:

- Archiwum rodzinne Wirskich;
- Wspomnienia Hanny Szwał Kaspzak, 1967 r.;
- Zasłużeni działacze ruchu związkowego w Chełmie i w powiecie;
- APLOCH: Akta m. Chełma, Miejski KKF, Powiatowy KKF i T.

ANTONI SŁAWOMIR ZIARKOWSKI (1943 – 2007)

- **nauczyciel wychowania fizycznego**
- **działacz sportowy i oświatowy**
- **wychowawca młodzieży**

Urodził się 29 maja 1943 r. w Kolonii Ożdżary, pow. Łuck. **W 1945 r.** rodzina została ewakuowana do ojczyzny do miejscowości Horodyszcze koło Chełma (w tym czasie ewakuowała się też znaczna grupa Polaków).

W krótkim czasie zamieszkali w Chełmie. Edukację rozpoczął też w Chełmie, tu ukończył Państwową Szkołę Podstawową a następnie II Liceum Ogólnokształcące. **Po zdaniu matury** w II LO, rozpoczął studia w Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie – jednak z powodu trudnych warunków materialnych i sytuacji rodzinnej (**utraty ojca**) przerywał studia.

Był to czas w którym zdecydował o dalszej swojej karierze zawodowej – wybrał zwód nauczyciela wychowania fizycznego (**powodem były też jego dawne młodzieńczo-szkolne uzdolnienia sportowe**).

Dlatego dalszą naukę kontynuuje kształcąc się w latach 1963-1965 w Studium Nauczycielskim w Chełmie kierunek wychowanie fizyczne z biologią – to pozwala mu na pracę w zawodzie nauczyciela.

Pierwszą pracę pedagogiczną jako nauczyciel wychowania fizycznego rozpoczął w Szkole Podstawowej w Czulczycach, następnie w latach 1967 – 1971 uczył w Szkole Podstawowej w Leśniowicach.

Dostrzeżony przez władze oświatowe zostaje przeniesiony do Chełma i od 1971 r. zostaje nauczycielem wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej Nr 1 w Chełmie – następnie od dnia 1 stycznia 1991 r. pełnił funkcję dyrektora tejże szkoły. Studiował też zaocznie na UMCS w Lublinie i dnia 28 marca 1983 r. otrzymał dyplom i tytuł magistra historii. W pedagogicznej pracy zawodowej uczył wychowania fizycznego i historii – uczył też w innych szkołach.

Jednak największe swoje sukcesy na polu wychowania fizycznego-sportowym osiągał pracując właśnie SP Nr 1 w Chełmie – która była szkołą środowiskową obejmująca duży obszar ludności – co tworzyło duże skupisko dzieci-młodzieży. Na bazie szkoły i szkolnego wychowania fizycznego stworzył prężny sportowy ośrodek, który oddziaływał na miasto i na kraj – a wiodącymi dyscyplinami sportowymi były zapasy styl klasyczny i lekka atletyka.

Dokształcał się zawodowo-sportowo, m.in. dnia 14 marca 1970 r. Wojewódzki Sztab Wojskowy w Lublinie nadał mu stopień Instruktora

powszechnej samoobrony; a dnia 17 maja 1978 r. WFS w Chełmie nadała mu stopień Instruktora lekkiej atletyki.

W latach 80 był zaangażowany w tworzący się ruch Solidarności Nauczycielskiej – z tą ideą był związany do końca swojego żywota.

Był żonaty – miał dzieci.

Współpracował ze Szkolnym Związkiem Sportowym, Wojewódzką Federacją Sportu, a ponadto był szkoleniowcem KS „Cement” trenując tu zapaśników styl klasyczny i z LKS „Agros” szkoląc tu lekkoatletów – wychował wielu znakomitych sportowców.

Za swoją pracę otrzymał: w 1977 r. Brązowy Krzyż Zasługi; w 1980 r. Brązowa odznaka Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej od GKKFiS; w 1981 r. Odznaka zasłużony działacz LZS od PRGZ LZS; w 1983 r. Medal za zasługi w rozwoju sportu szkolnego z okazji 30-lecia SZS; w 1986 r. Odznaka „Za zasługi dla województwa chełmskiego” od PWRN w Chełmie; w 1990 r. Złoty Krzyż zasługi; w 1991 r. Złota Odznaka PZZ od PZZ

Otrzymał też dyplomy: w 1976 r. za współpracę i aktywny współudział przy organizacji igrzysk młodzieży szkolnej i studenckiej od SZS; w 1977 r. za osiągnięte wyniki w upowszechnianiu kultury fizycznej wśród młodzieży województwa chełmskiego od Kuratora Oświaty w Chełmie; w 1997 r. za wkład pracy związanej z przygotowaniem uczniów do wojewódzkiego konkursu „Józef Piłsudski – człowiek czynu i legendy” od Kuratora Oświaty w Chełmie.

Zmarł 22 czerwca 2007 r. i został pochowany na Komunalnym Cmentarzu w Chełmie.

Źródła:

- niekompletny materiał otrzymałem od syna
- Błaszczuk S., Żyłem w ciekawych czasach, Chełm 2015, s.184-185
- informacje ze wspólnych koleżeńskich spotkań

A N E K S Y

Afisz piłkarskie lata 1922 – 1939

Boisko sportowe W. K. S. 2 p. a. c. w koszarach

Dnia 10 sierpnia 1922 r. odbędą się bez względu na pogodę

ZAWODY PIŁKI NOZNEJ O MISTRZOSTWO D. O. K. LUBLIN

między drużynami

W. K. S. T.
Lublin

Dnia 13 h. m. między drużynami

W. K. S. 2 p. a. c.
Chełm

Dnia 15 h. m. między drużynami

W. K. S. S.
LUBLIN

W. K. S. 2 p. a. c.
CHEŁM

W. K. S. S.
Puławy

W. K. S. 2 p. a. c.
Chełm

Początek gry punktualnie o godz. 5³⁰ popoł. - w następnych dn. o godz. 5-tej. Bilety do nabycia na miejscu. Ceny miejsc siedzące 300 mk. stojące 200 mk.
Młodzież szkolna i wojskowi do plutonowego 50% zniżki.

BOISKO SPORTOWE „WOJSKOWEGO KLUBU SPORTOWEGO”
LUBLIN, UL. LIPOWA (OBOK CMENTARZA EWANGIELICKIEGO).

ROZGRYWKI O MISTRZOSTWO OKRĘGU

„W. K. S.” (JUNIORZY) KLASA B. „W. K. S.” (KOWEL)

„W. K. S.” (LUBLIN) KLASA A. „W. K. S.” (CHEŁM)

W niedzielę, dnia 2-go kwietnia b. r.
Początek o godzinie 14-ej.

Cena biletów: trybuna: a) miejsce w łoży 300 Mk., b) siedzące 200 Mk., parter 300 Mk., wejście 100 Mk.
Członkowie za okazaniem legitymacji na rok 1922 płać połowę.
Opłaty członkowskie za rok 1922 przyjmuje się przy kasie.
Podczas zawodów przygrywać będzie orkiestra wojskowa.

W PARKU SPORTOWYM W. K. S. LUBLIN

przy ul Szpitalnej
(wejście obok gmachu Szefostw)

NIEDZIELA 20 CZERWCA

POCZĄTEK O G. 17-0j

DOROCZNE SPOTKANIE TOWARZYSKIE

LEGIA

PRZECIW

W.K.S.

WARSZAWA

LUBLIN

Zawody powyższe poprzedzi spotkanie o mistrzostwo kl. B między

Początek o g. 15 m. 30

W. K. S. CHEŁM — W. K. S. LUBLIN REZ.

Bilety od 50 gr. ważne na oba spotkania.

Zawody odbędą się bez względu na pogodę.

Drak „POWSZECHNA” Lublin Kielecka 17

BOISKO SPORTOWE 7 P. P. LEG. (KOSZARY)

W niedzielę dnia 22-go lipca rb.

MATCH

PILKI NOŻNEJ

O MISTRZOSTWO KLASY B OKRĘGU LUBELSKIEGO

MIEDZY DRUŻYNAMI

Ż. T. C. S.

W. K. S.

HAKOACH LUBLIN | 7 P. P. LEG. CHEŁM

Początek punktualnie o godzinie 17-ej.

Podczas zawodów przygrywa orkiestra 7 p. p. Leg.

Drak „Kurier” Lublin, Kielecka 17

BOISKO SPORTOWE 7 P. P. LEG. (KOSZARY)

➡ W NIEDZIELĘ DNIA 8GO LIPCA 1928 ROKU ➡

MATCH PIŁKI NOŻNEJ

MIEDZY DRUŻYNAMI:

W. K. S.

Ż. R. K. S.

7 P. P. LEG. CHEŁM X HAPOEL LUBLIN

Początek punktualnie o godzinie 17-ej

* PODCZAS ZAWODÓW PRZYGRYWA ORKIESTRA 7 P. P. LEG. *

BOISKO SPORTOWE 7 P. P. LEG. (KOSZARY)

➡ W NIEDZIELĘ 23 CZERWCA 1929 r. O GODZ. 17 (5 PO POŁ.) ➡

MATCH PIŁKI NOŻNEJ

O MISTRZOSTWO OKRĘGU LUBELSKIEGO KLASA „A”

W. K. S.

MIEDZY
DRUŻYNAMI

W. K. S.

9 P. A. C. - 7 P. P. LEG.

SIEDLCE WICEMISTRZ
OKRĘGU LUBELSKIEGO

CHEŁM

Początek punktualnie o godzinie 17-ej (5-ej popoł.)

Ceny miejsc: siedzące 1 zł. stojące 75 gr. dla młodzieży szkolnej 30 gr.

Podczas zawodów przygrywa orkiestra 7 p. p. Leg.

BOISKO SPORTOWE 7 P.P. LEG. (Koszary)

Dnia 6-go maja 1928 roku o godzinie 16 (4 po południu)

NA OTWARCIE SEZONU SPORTOWEGO W CHEŁMIE

ZAWODY PIŁKI NOŻNEJ

MIEDZY DRUŻYNAMI

WKS Ch
e
ł
m **- ZTGS** **M** AKABI
Chel
m

PODCZAS ZAWODÓW PRZYGRYWA ORKIESTRA 7 P. P. LEG.

Ceny miejsc: Siedzące 1 zł., stojące 50 gr., Wejście dla młodzieży szkolnej 25 gr.

Druk. Fabryka Biblii i Słowników w Krakowie

Otrzymane w 2014 r. i pokazane ze zbiorów Biblioteki Narodowej afisze zafascynowały mnie. Wydrukowane na nich nazwy dotyczą poszczególnych chełmskich klubów sportowych – piłkarskich i daty rozgrywanych meczów: potwierdziły moje badania-dociekania naukowe dotyczące dziejów historii kultury fizycznej Chełma. Dlatego pokazuję je ze względu na kultowe informacje – na nich zawarte.

Uwaga: wszelkie zdobyte nowości będę natychmiast pokazywał !!!!!!!

Afisz piłkarskie (dwa) z 1946 r.

Do w/w afiszu dotyczącego nazwy KS „Chelmianka” ChelĹm z 1946 r. (w skrócie) :
Gdy w 2014 r. otrzymaĹem m.in. w/w afisz z 1946 r. jego zawartość znokautowaĹa mnie – skąd nazwa KS „Chelmianka” w 1946 r.

Troszkę historii: Od maja 1930 r. odbywaĹy się w ChelĹmie tzw. „Mistrzostwa Miasta o Puchar Przechodni” – graĹy tu druĹyny z poszczegółnych dzielnic ChelĹma. W 1931 r. jako ostatnia doĹaczyĹa jeszcze tworzona druĹyna piĹkarska koĹa sportowego z Pilichonek. PoniewaĹ kaĹda druĹyna miaĹa swojĄ nazwę dlatego teĹ w 1935 r. druĹyna z Pilichonek przyĹeĹa nazwę „Chelmianka”. Od 1936 r. nad biednĄ druĹynĄ „Chelmianki” z biednej dzielnicy Pilichonek patronat objeĹa Spółdzielnia SpoĹywców (*korzenie miaĹa socjalistyczne – jak to gĹosili dziaĹajĄ na potrzeby prostych ludzi*).

Z chwilĄ wybuchu wojny w 1939 r. wszystko się rozwiĄzaĹo. Po wyzwoleniu w 1944 r. nazwa KS „Chelmianka” pojawiĹa się dopiero w 1955 r.

Na afiszu napisano: W sobotę 6 lipca 1946 r. o godz. 17, odbęda się Zawody piĹki noĹnej o mistrzostwo kl. C Lub. OZPN. KS „Chelmianka” ChelĹm – KS LSS Lublin, [przedmecz] KS SpoĹem juniorzy – KS LSS juniorzy (*juĹ wtedy kaĹdy zespół ligowy musiaĹ posiadać zespół juniorów który często graĹ w przedmecz*).

Przed wojnĄ KS „Chelmianka” i po wojnie KS „Chelmianka” i w obu przypadkach pojawia się Spółdzielnia SpoĹywców – SpoĹem : *co jest grane !!!*

MogĹa to być teĹ (*jakaś*) wojewódzka liga Spółdzielcza (*SpoĹywców – SpoĹem*)!!! To dla czego mecze byĹy rozgrywane o mistrzostwo w ramach kl. C Lub. OZPN.

Pytania, pytania m.in. – gdzie w wyniku tego bazowaĹa i trenowaĹa druĹyna z ChelĹma !!! Tym bardziej, Źe nie byĹy to sporadyczne turnieje a mecze ligowe i to kl. C Lub. OZPN – (*nie wiadomo teĹ w jakim okresie czasowym graĹa i istniaĹa ta tu wymieniona „Chelmianka”*).

Kiedy w latach 1973-1975 do pracy mgr (*następnie w dalszych latach*) zbieraĹem informacje o sporcie – kulturze fizycznej ChelĹma, to Źaden z moich rozmówców a

zarazem wielkich piłkarzy Chelma, nie wspomniał ani razu o tym, że w 1946 r. istniał jakiś KS „Chelmianka”.

Jest wiele pytań – dlatego dalej będę prowadził swoje badania !!!!!

UWAGA: Dla zgłębienia wiedzy do w/w tematu odsyłam do swojej kultowej książki jedyne go kompendium wiedzy o chełmskim piłkarstwie – to jest:

DZIEJE PIŁKI NOŻNEJ W CHEŁMIE W LATACH 1919 – 2010, Chel'm 2010

Afisz sportowe

(z okresu II RP)

SZKOŁY POWSZECHNE M. CHEŁMA

URZĄDZAJĄ

WE WTOREK DNIA 26 CZERWCA 1928 r. o godz. 4 (16)

NA BOISKU 7 P. P. Leg.

ZAWODY SPORTOWE

młodzieży męskiej szkół powszechnych m. Chełma

NA KTÓRE ZŁOŻĄ SIĘ

1. Pokaz ćwiczeń rytmicznych	4. Skok wzwyż
2. Bieg 100 m.	5. Bieg 400 m.
3. Skok w dal	6. Rzut granatem
	7. Bieg rozstawny 400X5

Podczas zawodów przygrywać będzie orkiestra 7 p. p. Leg.

WSTĘP WOLNY

UWAGA: W razie niepogody zawody odbędą się dnia następnego.

Boisko Sportowe 7 P. P. Leg. (KOSZARY)

Dnia 28 maja rb. odbędzie się

ŚWIĘTO SPORTOWE 7 P. P. LEG.

Z NASTĘPUJĄCYM PROGRAMEM:

Od godziny 14 do 17 po południu.

I. BIEGI

Pięciobój wojskowo-sportowy (międzybaniowy i druż. B-cy)

1) 100 m., 2) 3000 (na przełaj),
SKOK w dal, RZUT granatem
WALKA na bagnety

II.

LEKKOATLETYKA

-Konkurencja
indywidualna

Biegi 100 m. 200 m. 800 m. 1500 m. Rzuty kulą, granatem, dyskiem i oszczepem

III.

ZAWODY

OGÓLNO-WOJSKOWE

MARSH 10 km. ze strzelaniem na 200 m. BIEG szturmowy z przeszkodami BIEG drużynowy karabinów maszynowych w oddzieleniu serii ogólna 300 strzał

oraz o godz. 17 zostanie rozegrany

MATCH PIŁKI NOŻNEJ

MIEDZY

Reprezentacja Cywilna — Reprezentacja Wojskowa

MIASTA CHEŁMA

7 P. P. LEG.

O DYPLOM HONOROWY

Nagrody ufundowane przez miasto Chełm, Starostwo, Sejmik i 7 p. p. Leg. zostaną rozdane zwycięzcom po zawodach

Podczas zawodów przygrywa orkiestra 7 P. P. Leg.

Ceny miejsc siedzące 75 gr, stojące 50 gr, wstęp dla młodzieży szkolnej, szeregowych i zawodowych 25 gr.

Afisz kulturowe (lata II RP)

Koszary 7 p.p. Leg.
W niedzielę, 25 stycznia 1925 r.
MASKARADA
Do tańca przygrywa orkiestra 7 p. p. Leg.
Ceny wejść: dla osób cywilnych 1 zł., dla osób wojsk. pół zł.
Plakaty Zakł. Graficzne, Chelm.

**TEATR
KOLEJOWY**
W dniu 7 lutego 1925 roku
w sali Teatru
**MOSTATNIA WIELKA
MASKARADA**
z cennymi nagrodami
ZA NAJORYGINALNIEJSZY KOSTJUM
Wejście 2 zł. Pocz. o godz. 8.30 wiecz.
Orkiestra własna.
Plakaty Zakł. Graficzne, Chelm.

WIELKA ZABAWA LUDOWA!
Dnia _____ 192 r.
W SALI KINA ŻOŁNIERSKIEGO 7 P.P. LEG.
odbędzie się
ZABAWA TANECZNA
Początek o godzinie 7-ej wieczorem, koniec o godzinie 12-ej w nocy.
Sala pięknie udekorowana i oświetlona. Orkiestra wojskowa w pełnym składzie. Bufet na miejscu.
Wstęp: dla osób cywilnych 1 zł., dla wojskowych 50 gr., miejsce w łoży 1 zł.
Dr. „ZEBRA” LITH. i FARMAC. 12

TEATR KOLEJOWY dnia 10 stycznia
1925 r.

WIELKA
Zabawa
TANECZNA

Orkiestra kolejowa.

Wejście 1 zł. 50 gr.

Butel obficie zaopatrzone.

Początek o godz. 8 wiecz.

Anons: W najbliższą sobotę Wielka Maskarada z cennymi nagrodami

Polskie Zakł. Graficzne, Chełm

W Sali POLONJA

W Sobotę dnia 2 Stycznia 1926 roku

ODBEDZIE SIĘ

WIELKA MASKARADA

urządzona przez Zespół Muzyczny Kolejowy w Chełmie

Początek o godz. 8-ej wieczorem.

Wejście 1 zł. 50 groszy.

Polskie Zakł. Graficzne w Chełmie

TEATR KOLEJOWY

(PRZY DWORCU)

W dniu

1926 roku

WIELKA

ZABAWA TANECZNA

Początek o godz. wiecz.

Wejście TYLKO 1 zł. 50 gr.

Czysty dochód przeznaczają się na cele kulturalno-oświatowe.

Zarząd Koła Z.Z.K.

TEATR KOLEJOWY

(PRZY DWORCU)

W DNIU

1926 ROKU

WIELKA Zabawa Tanieczna

Początek o godz. 9-ej wiecz.

Wejście tylko zł. gr.

Zysk z zabawy przeznaczają się na cele Kulturalno-oświatowe.

ZARZĄD KOŁA Z. Z. K.

TEATR KOLEJOWY

(PRZY DWORCU)

W DNIU

1926 ROKU

WIELKA

ZABAWA TANECZNA

Początek o godzinie
wieczorem.

Wejście tylko
1 zł. 50 gr.

Czysty dochód przeznaczają się na Szkołę Frelbrowską
dla dzieci kolejarzy.

Polskie Zakłady Graficzne w Chełmie.

Zarząd Koła Z. Z. K.

TEATR KOLEJOWY

(przy dworcu)

W DNIU 1 LUTEGO

odbędzie się

WIELKA MASKARADA

z nagrodami za najoryginalniejsze kostjmy.

Dochód przeznaczają się na cele oświatowe

Początek godz. 9 (21)

Orkiestra Kolejowa.

WEJSCIE 2 zł.

Zarząd

KLUB SZACHISTÓW W CHEŁMIE.

Dnia 23 stycznia 1926 odbędzie się w salach Klubu Szachistów

PIĘRWSZA WIELKA

MASKARADA

POŁĄCZONA Z SZEREGIEM NIESPODZIANEK.

KOTYLION, BALONIKI, RADIO-KONCERTY, WRÓŻBITA z dalekich stron, PREMJOVANIE MASEK, ?? i t. d.

Początek o godz. 10-ej wieczór.

CZYSTY DOCHÓD NA RZECZ NIEZAMOŻNEJ MŁODZIEŻY KSZTAŁCĄCEJ SIĘ.

אכטונג בעלמער איינוווינער שבת ד. 23 יאנואר 1926 קומט פאר אין שאכיסטן-קלוב

דז גרעסטער גראנדיעזער

מאסקענ-באל

וואס בעלם האט נאר אוועלכעס נישט געזען

יעדע מאסקע

וועט באקומען
* א פאטאגראפיע *
צום אנדענס
פון זיין מאסקע
נישט קיין שפיגעלען

ווי צום ביישפיל:

ראדיא-קאנצערטן, בלומען-געשלענגעריי,
באליאנען-שיסעריי, ספעציעל געקומענע
גרעסטע וועלט-ברימאנטיקער-כאריקרי
ברידער שאפענדיין ווי אויך די באווסטע
טרופע פרידאני און פיל ניעסטע ווענדער-
ריכע אמראקציעס.

3 רייכע פריזן

פאר די שענסטע

מאסקעס

באמערקונג: מעגשו מיט שוואכע גערוז בעט מעז צו זיין פארזיכטיק, צוליב דער באליאנען-שיסעריי.

בייעמן פאר מאסקעס און קלוב-מיטגלידער 1.50 און מאסקעס 2 זל. צו באקומען ביים ד. דובקאווסקי. אנהייב 10 אוונט.

TEATR KOLEJOWY PRZY DWORCU

W sobotę dnia 5-go lutego 1927 roku odbędzie się

Wielka Zabawa MASKARADOWA

Z CENNEMI NAGRODAMI ZA ORYGINALNY KOSTJUM

Orkiestra Z. Z. K.

Początek o godz. 9 wiecz.

Wejście 2 złote.

Zysk z zabawy przeznaczają się na cele Kulturalno-Oświatowe.

TEATR KOLEJOWY.

W SOBOTĘ DNIA 8 STYCZNIA 1927 r.

ODBĘDZIE SIĘ

  PIERWSZA

WIELKA MASKARADA

z nagrodami za najoryginalniejsze kostjумы.

Początek o godz. 8.30 wieczorem

Wejście 2 złote.

Sala ogrzana.

Orkiestra Z. Z. K.

Dochód przeznaczają się na cele kulturalno-oświatowe.

Plakacie Zakłady Graficzne w Chocie

Źródło : <http://polona.pl>

Afisze piłkarskie c.d. z 1948 r.

Niedziela 9. V. 48. Boisko Z. Z. K. Godz. 17-ta (5 p.p.) Niedziela 9. V. 48.

zostanie rozegrany

Mecz Piłki Nożnej o Mistrzostwo Kl. „A” L.O.Z.P.N.

między drużynami

ZKS Sparta - Z.Z.K.

ZAMOSC CHEŁM

Godz. 15-ta (3 p.p.)

o mistrzostwo Kl. B.

ZKS SPARTA I B. - KS Z. Z. K. I B.

ZAMOSC CHEŁM

Mecz odbędzie się bez względu na pogodę.

Wstęp: siedzące 150 zł., normalne 100 zł.

Wojsko, młodzież i członkowie Klubu 50 zł. za okazaniem legitymacji. Dla członków posiadających żółte legitymacje wstęp wolny.

Uprasa się Sz. Publiczność o sportowe zachowanie.

Niedziela dnia 23. V. 1948 Boisko Z. Z. K.

godz. 18 (6 p.p.)

Mecz o Mistrzostwo klasy A L.O.Z.P.N.

między drużynami

K. S. Z. Z. K. // SYGNAŁ - K. S. Z. Z. K.

LUBLIN CHEŁM

Przedmecz godz. 14-ta

K.S.Z.Z.K. „SYGNAŁ” I B. - K.S. Z. Z. K. I B.

LUBLIN CHEŁM

WSTĘP: dla dorosłych 100 zł. Młodzież szkolna, wojsko, członkowie klubu 50 zł. za okazaniem legitymacji.

Członkowie posiadający żółte legitymacje wstęp wolny.

Mecz bez względu na pogodę.

Niedziela 25. IV. 48. Boisko Z. Z. K. godz. 16-ta (4 p. p.) Niedziela 25. IV. 48.

Mecz Piłki Nożnej o Mistrzostwo Kl. A L.O.Z.P.N.
między drużynami

K. S. LEWART - K. S. ZZK
LUBARTÓW - CHEŁM

Godz. 14-ta (2 p. p.)
o mistrzostwo klasy B

K. S. Lubartów **LEWART I^B** - K. S. Chełm **Z. Z. K. I^B**

Wstęp: siedzący 150 zł., normalnie 100 zł., wojsko, młodzież szkolna i członkowie Klubu 50 zł. za okazaniem legitymacji. Dla członków posiadających żółte legitymacje wstęp wolny.

MECZ BEZ WZGLĘDU NA POGODĘ.
Upraszają się Sz. Publiczność o sportowe zachowanie.

NIEDZIELA 27 czerwca 1948 r. Boisko Z. Z. K. Początek o godz. 17-ej (5 p.p.) NIEDZIELA

TOWARZYSKIE ZAWODY PIŁKI NOŻNEJ
między drużynami

Z. K. S. Zamość SPARTA - K. S. Chełm ZZK.

Wstęp 100 zł.
Młodzież szkolna, członkowie Klubu i wojsko 50 zł.

Członkowie posiadający żółte legitymacje wstęp wolny, jeśli nie zalegają ze składkami. Składki przyjmuje się u P. Pietraszewskiego Łabalska 49 (Fryzjer.)

Bez względu na pogodę.

Niedziela dnia 13 czerwca 1948 r. — Boisko Z. Z. K.

odbędzie się
TOWARZYSKIE ZAWODY PIŁKI NOŻNEJ
między drużynami

K.S.Z.Z.K. „SYGNAŁ” - K.S. ZZK
LUBLIN - CHEŁM

Początek o godz. 16-tej (4 p.p.)

Wstęp 100 zł. - młodzież szkolna, wojsko i członkowie klubu 50 zł.

Członkowie posiadający żółte legitymacje wstęp wolny. Sz. Publiczność prosimy o sportowe zachowanie.

Czwartek 6.V. 48. Boisko Z. Z. K. Godz. 17-ta (5 p.p.) Czwartek 6.V. 48.

Mecz Piłki Nożnej o Mistrzostwo Kl. „A” L.O.Z.P.N.
między drużynami

Z. K. S. GARBARNIA - K. S. ZZK
LUBLIN - CHEŁM

Godz. 15-ta (3 p.p.)
o mistrzostwo Kl. B.

Z. K. S. Lublin **GARBARNIA I^B** - K. S. Chełm **Z. Z. K. I^B**

Mecz odbędzie się bez względu na pogodę.

Wstęp: siedzący 150 zł., normalnie 100 zł.
Wojsko, młodzież i członkowie Klubu 50 zł. za okazaniem legitymacji. Dla członków posiadających żółte legitymacje wstęp wolny.

Upraszają się Sz. Publiczność o sportowe zachowanie.

Komitet.

Źródło: APLOCH – Starostwo Powiatowe w Chełmie

ZWIĄZEK ZAWODOWY
Pracowników Kolejowych Rzeczypospolitej Polskiej
Z. Z. K. Koło Chełm

OGŁOSZENIE

Dnia 17 listopada 1948 r. o godz. 17-ej w Sali Gmachu Głównego
Dyrekcji ul. Piłsudskiego odbędzie się

**OGÓLNE ZEBRANIE
INFORMACYJNE**

Członków Koła Z. Z. K. Chełm

z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie
2. Odczytanie protokołu z poprzedniego zebrania
3. Referat Członka Zarządu Okręgowego Z. Z. K. na temat uchwał czerwcowego Plenum K.C.Z.Z.
4. Dyskusja
5. Wolne wnioski.

Dr. „Zwierzchność” Chełm, Łabalska 56 — Nr. A. 23376

STAROSTWO POWIATOWE
CHEŁM
12.XI.48
Z. Z. K.

Tenis ziemny – korty 1934 r.

Wiosną 2014 r. dostałem niespodziewanie od swojego czytelnika trzy zdjęcia przedstawiające korty ziemne mające wpływ na chełmski tenis ziemny – była to dla mnie wielka sprawa. Natychmiast przystąpiłem do weryfikacji otrzymanych zdjęć – i do nich się odnoszę.

Popularyzacja tenisa ziemnego w Chełmie miała swój początek w 1923 r., kiedy to powstał pierwszy w Chełmie kort w Gimnazjum „Czarniecczyków” z inicjatywy Kazimierza Janczykowskiego – a pod kątem wyczynowym od 1927 r.

Następnie powstały w 1930 r. w Chełmie KS „Polonia” jako i członek Polskiego Związku Lawn Tennis zajął się profesjonalnie szkoleniem wyczynowym – odpowiadał też za organizowanie wszelkich zawodów tenisa ziemnego włącznie z mistrzostwami miasta Chełma i powiatu chełmskiego – wynikiem tego Chełm potrzebował nowych kortów.

W 1933 r. powstały w Chełmie kolejne dwa profesjonalne korty tenisowe.

Pierwszy kort był wybudowany w czerwcu przez Zarząd Koła Tenisowego przy Polskim Klubie Społecznym (tzw. *Resursa ul. Lubelska 2 u podnóża Górki po lewej stronie*) na terenie parku klubowego, którego część znajdowała się też na terenie-obok szkoły seminarium. Kort był czynny codziennie już od godz. 6 rano aż do zmierzchu – wpisowe 5 zł., i za grę godziną 60 gr. – był to w tym czasie bardzo kosztowny sport. Na jednym ze zdjęć widać w dali-w dole budynek-gmach „Czarniecczyków”.

To są te dwa zdjęcia

Drugi kort (*poniżej*) był wybudowany we wrześniu przez Dyрекcję Kolei PKP na tzw. Dzielnicy Dyrekcja Kompleksu Sportowego dzielnicy Dyrekcja i KPW – który był usytuowany u podnóża tzw. Górki – na zdjęciu widoczna w dali Katedra. Zimą na korcie było lodowisko na którym Dyrekcyjny KS „Hockey” rozgrywał swoje mecze !!!!

Rozwój tenisa ziemnego w Chelmie i w powiecie chelmskim patrz moje książki i tam dział dyscyplina sportowa – tenis ziemny:

- Życie sportowe w Chelmie w latach 1918 – 1939, Chelme 2004;
- Wychowanie fizyczne i sport szkolny w Chelmie w latach 1918 – 1939, Chelme 2008;
- Kultura fizyczna w Chelmie i w powiecie chelmskim w latach 1944 – 2010, Chelme 2011

Jedna z reklam rakiet tenisowych w Chelmie tamtych lat :

RAKIETY TENISOWE

firm krajowych i zagranicznych różnych marek

Piłki tenisowe od 1.50 zł. w dobrym gatunku

Ceny zniżone o 25 %

KSIEGARNIA

P. Rubinsztejn

CHEŁM, ULICA LUBELSKA Nr 42

Sprzęt sportowy dla szkół

I dla ciekawości zdjęcie poniżej :

